

KOVOVÉ A DŘEVĚNÉ KONSTRUKCE 2

Přednášky:

1. Ocelové konstrukce - halové stavby
2. Ocelové konstrukce - haly velkých rozpětí
3. Ocelové konstrukce - patrové budovy
4. Ocelové konstrukce - vysoké budovy
5. Ocelové konstrukce - ocelové a ocelobetonové mosty, lávky
6. Ocelové konstrukce - předběžný návrh prvků ocelových nosných konstrukcí
7. Dřevěné konstrukce - úvod, historie DK, vlastnosti dřeva, dřevo a výrobky na bázi dřeva
8. Dřevěné konstrukce - navrhování - tah, tlak, ohyb, smyk, průhyb; zatížení
9. Dřevěné konstrukce - spoje, ochrana proti znehodnocení a požáru
10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly
11. Dřevěné konstrukce - historie, krovy, stropy, zesilování
12. Dřevěné konstrukce - předběžný návrh prvků dřevěných nosných konstrukcí

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

Obsah přednášky:

1. Rovinné a prostorové dřevěné konstrukce

1a. Nosníky z lepeného dřeva

1b. Rámy a oblouky

1c. Příhradové nosníky

2. Dřevěné patrové budovy

3. Shrnutí

1. Rovinné a prostorové dřevěné konstrukce

1a. Nosníky z lepeného dřeva

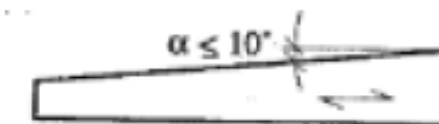

Přímé nosníky

- prosté (o jednom poli)
- spojitě (o více polích)

Pultové nosníky

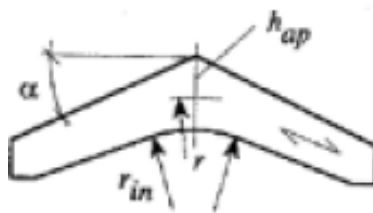
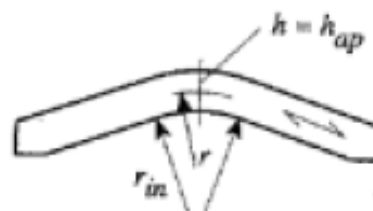

Sedlové nosníky

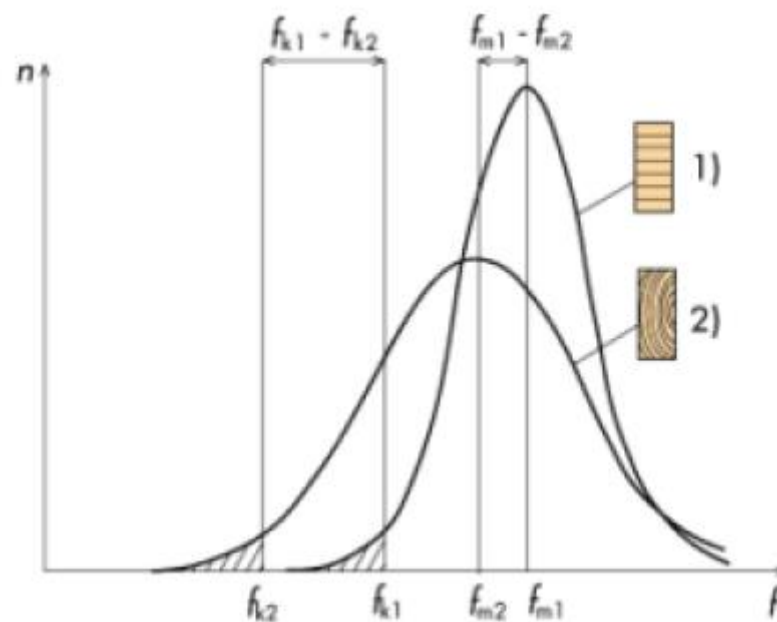
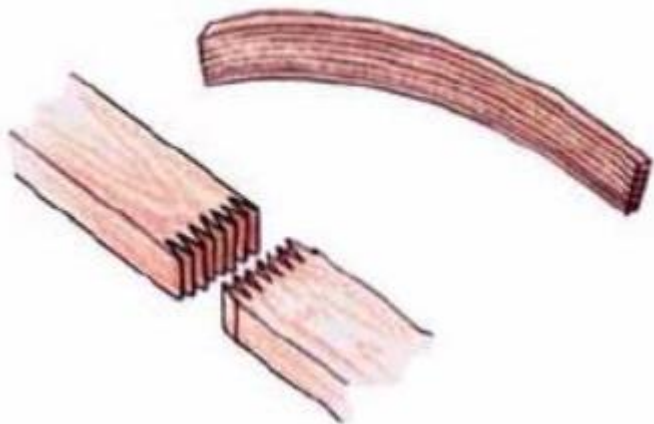
Zakřivené nosníky

- konstantní výška
- proměnná výška

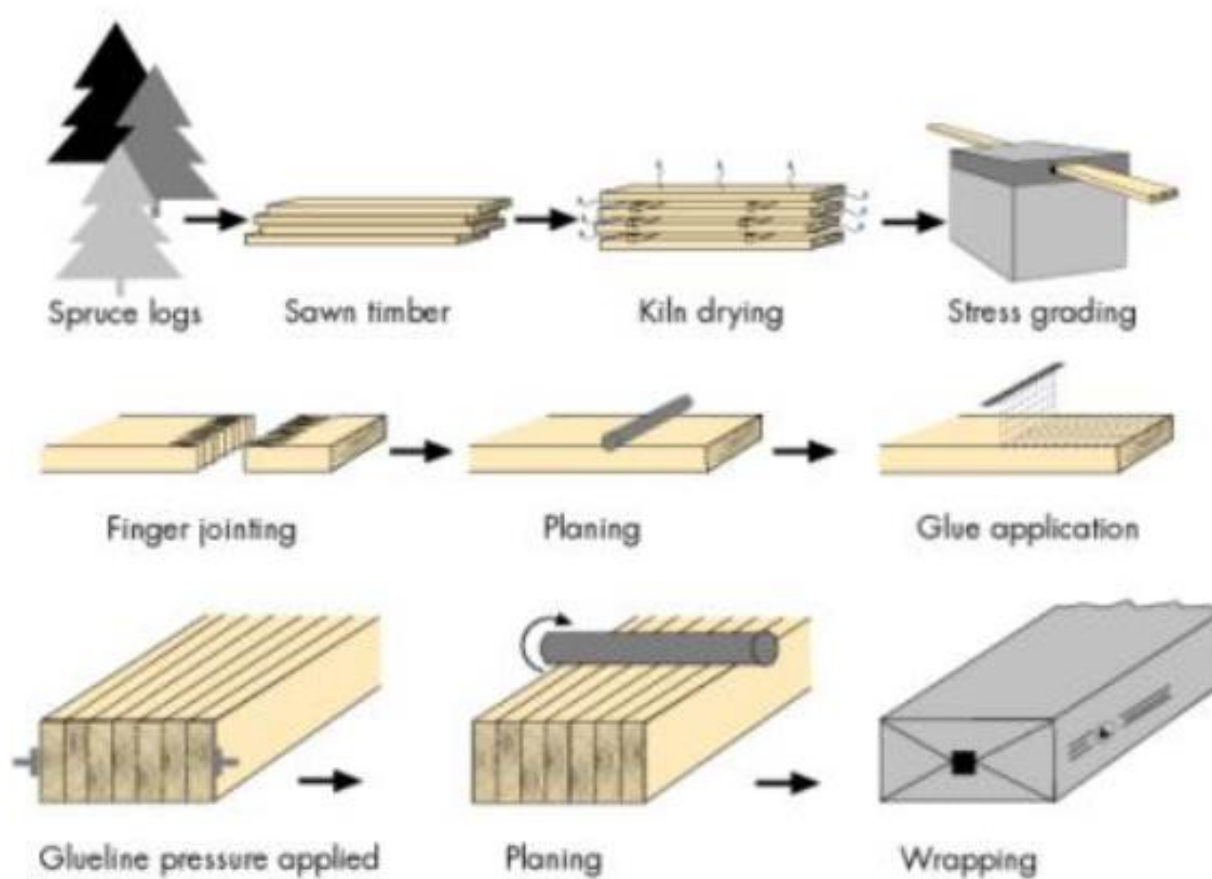
Lepené dřevo

- odstranění přirozených vad
- zubovitý sraz – lepení
- nekonečná lamela
- vytvoření téměř libovolného tvaru
- cca 4-5x dražší než hraněné řezivo (u nás kolem 25 000 Kč/m³)

- 1) Lepené dřevo - vyšší průměrná pevnost
- menší rozptyl pevnosti
- 2) Rostlé dřevo

Proces výroby lepeného dřeva

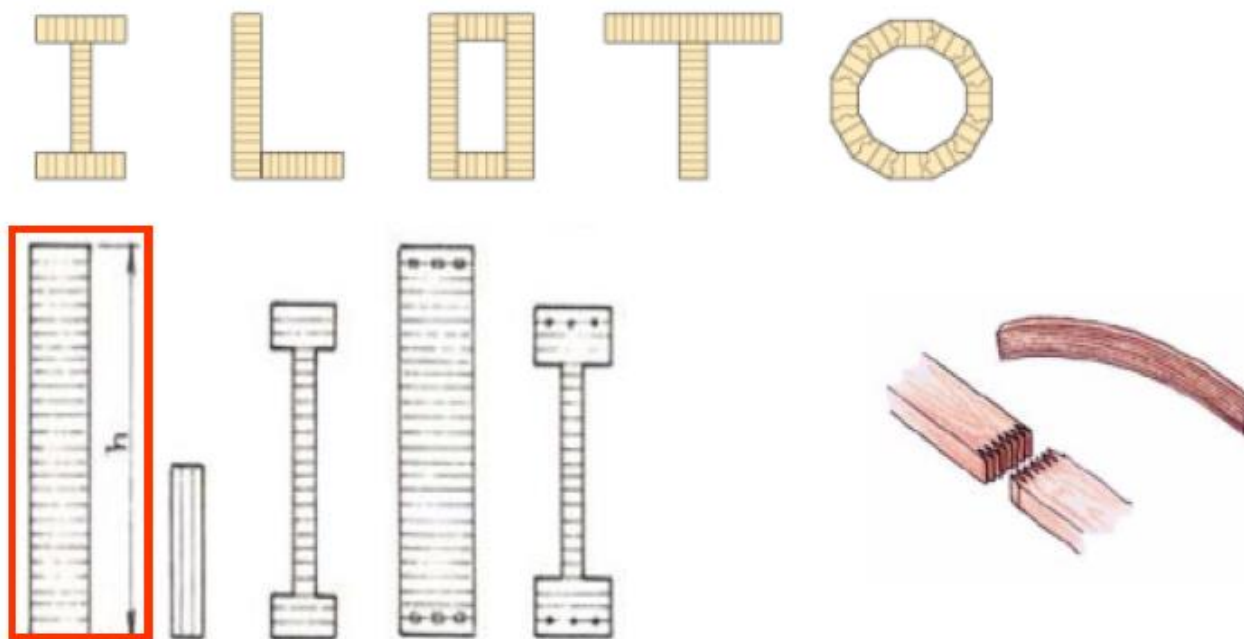

Legenda:

- smrkové klády
- řezivo
- sušení v peci
- třídění
- zubovitý spoj
- rovnání
- nanes. lepidla
- tlak v lince
- rovnání
- balení

Výrobní rozměry

- šířka 60 – 240 mm (některé zahraniční zdroje do 225, 215 mm); širší se vyrábějí z více lamel (vyšší cena)
- výška min. 105 mm (3 lamely po 35-50 mm), max. 2 m; vyšší lze dodatečně slepovat (vyšší cena)
- délka podle výrobní linky, někde až 60 m, důležitější jsou možnosti přepravy

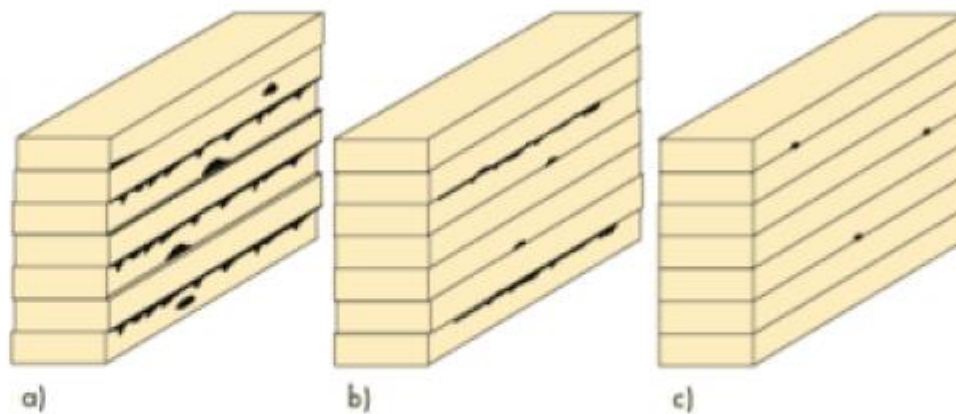
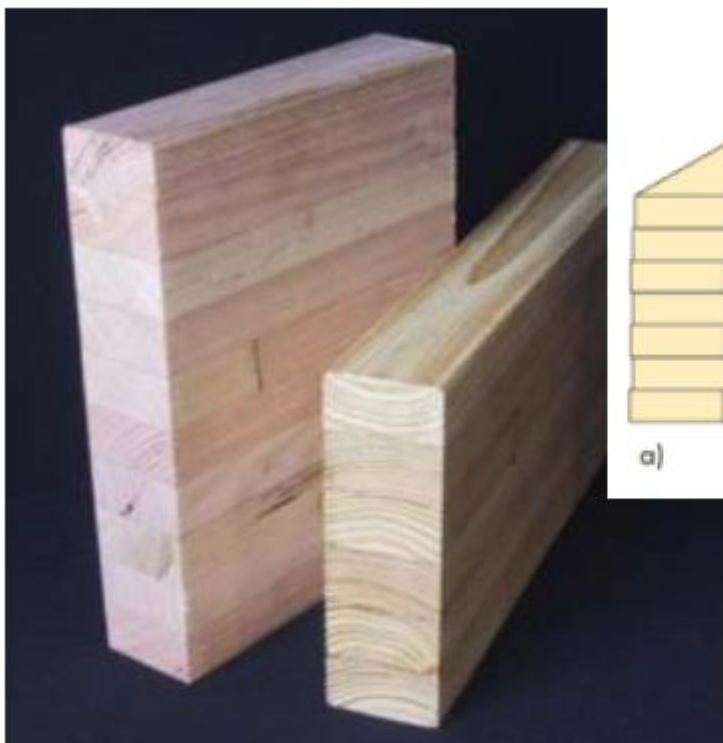

Různé třídy úpravy povrchu:

- a) zarovnání
- b) použití v průmyslu
- c) architektonické prvky

Značka certifikovaného výrobce

Třídy lepeného dřeva

Značení:

- lepené dřevo: GLxx , kde xx značí pevnost dřeva v ohybu v MPa, např. GL24h (označení podle třídy dřeva použitého na lamely)

Popis	Značka	Velič.	GL 24h	GL 28h	GL 32h	GL 36h
Pevnost v ohybu	$f_{m,g,k}$	[MPa]	24	28	32	36
Pevnost v tahu rov. s vlákny	$f_{t,0,g,k}$		16,5	19,5	22,5	26
Pevnost v tahu kol. k vláknům	$f_{t,90,g,k}$		0,4	0,45	0,5	0,6
Pevnost v tlaku rov. s vlákny	$f_{c,0,g,k}$		24	26,5	29	31
Pevnost v tlaku kol. k vláknům	$f_{c,90,g,k}$		2,7	3,0	3,3	3,6
Pevnost ve smyku	$f_{v,g,k}$		2,7	3,2	3,8	4,3
Modul pružnosti (stř. h. 0°)	$E_{0,g,mean}$		11600	12600	13700	14700
Modul pružnosti (5 % kv.)	$E_{0,g,05}$		9400	10200	11100	11900
Modul pružnosti (stř. h. 90°)	$E_{90,g,mean}$		390	420	460	490
Hustota	$\rho_{g,k}$	[kg/m ³]	380	410	430	450

Přímé nosníky s konstantním rozměrem

- nejběžnější

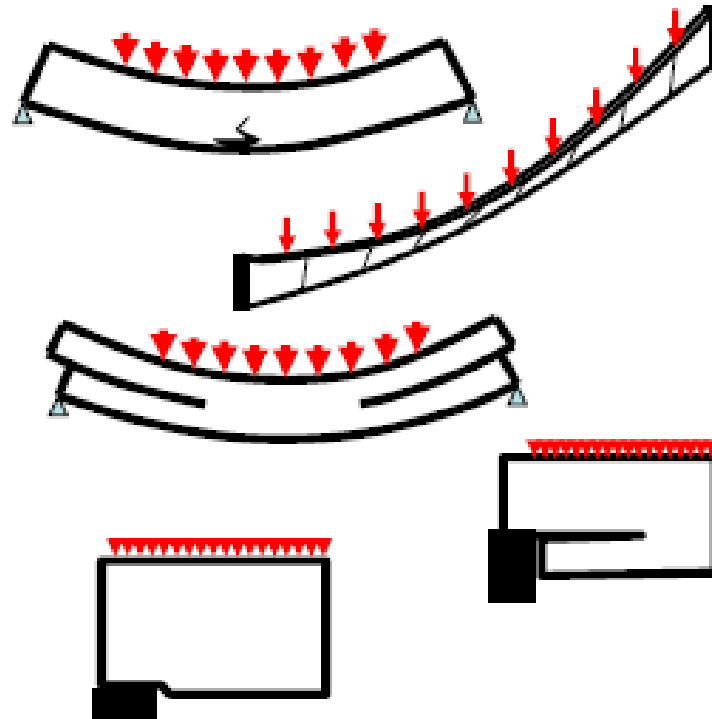

- lze vyrobit „téměř vše“, prakticky:
  - pokud přesáhne šířka 240 mm, vhodné zvážit lépe více nosníků (zdvojené atd.)
  - šířka nejméně $h/7$ k zajištění stability
- většinou se vyrábí „standardní nosníky“ v souladu s národními zvyklostmi (ty vyrobí každý výrobce v kratším termínu než individuální požadavky)

Prosté nosníky

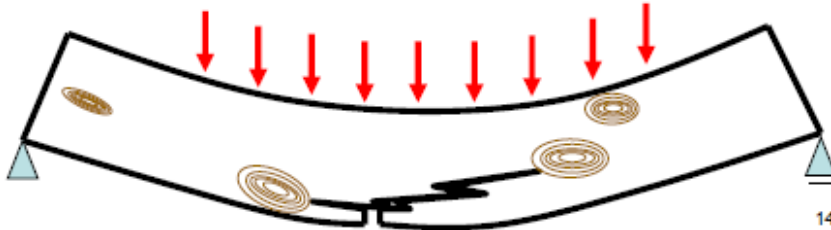
- střechy, stropy, průvlaky apod.
- **výška cca $L/17$, rozpětí až 30 m**
- obvykle se vyrábějí s nadvýšením rovným průhybu od zatížení stálého + dlouhodobého
- průhyb postačí obvykle vyčíslit od momentu

- způsoby překročení MSÚ:
  - ztráta únosnosti v ohybu
  - ztráta stability při ohybu
  - ztráta únosnosti ve smyku
  - porušení ú zářezu
  - porušení v uložení

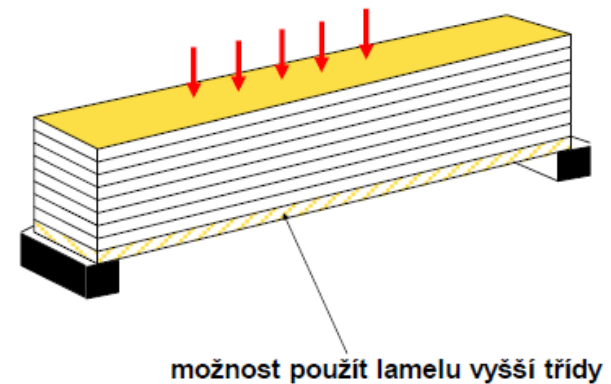
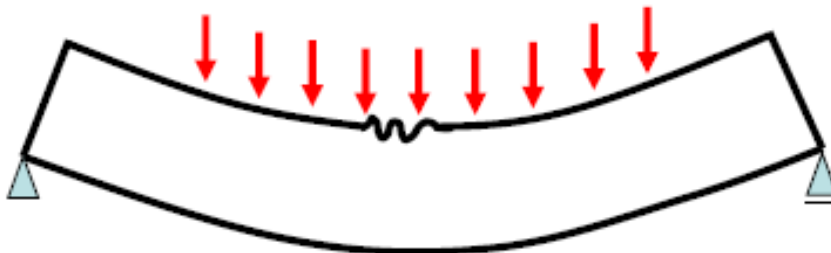
Porušení v tahu za ohybu

- častější způsob porušení v ohybu
- křehké porušení
- ve skutečnosti jde obvykle o kombinaci porušení v tahu a ve smyku

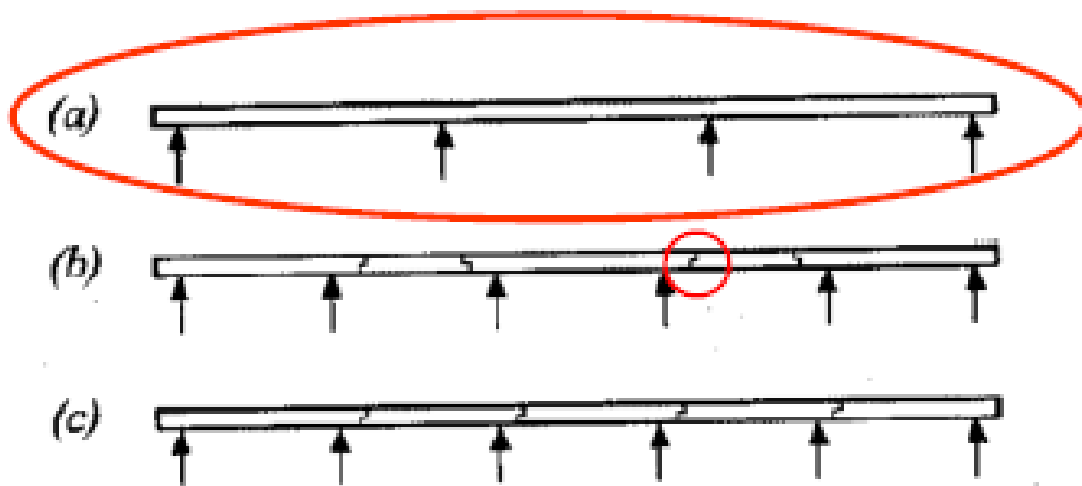
Porušení v tlaču za ohybu

- pravděpodobnější u vyšších tříd dřeva
- vzácný způsob porušení

Nosníky přes více polí

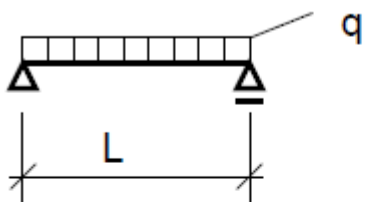
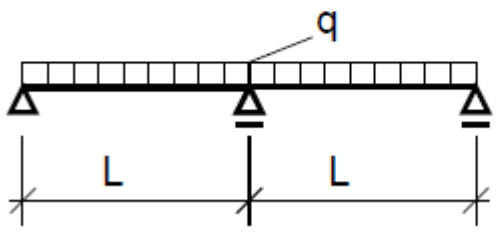
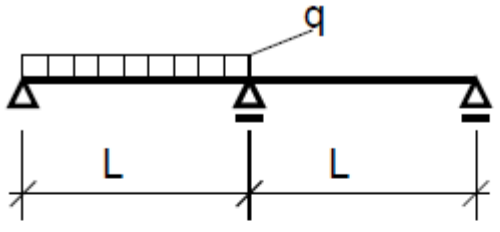
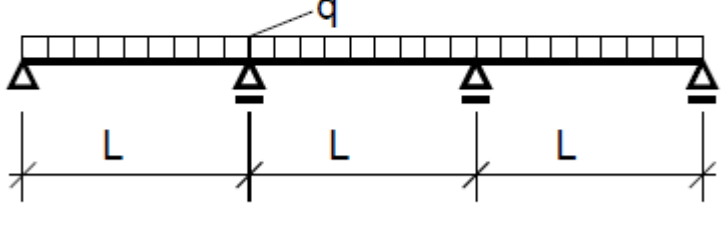
- spojité (a) nebo Gerberovy (b, c) nosníky
- příznivější rozdělení ohybového momentu
- větší tuhost
- výška cca $l/20$ až $l/25$ (prosté nosníky cca $l/17$)
- zpravidla bez nadvýšení

spojité u lepených částější

Gerberovy nosníky: kratší pole „zavěšena“, aby se zamezilo tahu kolmo na vlákna

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

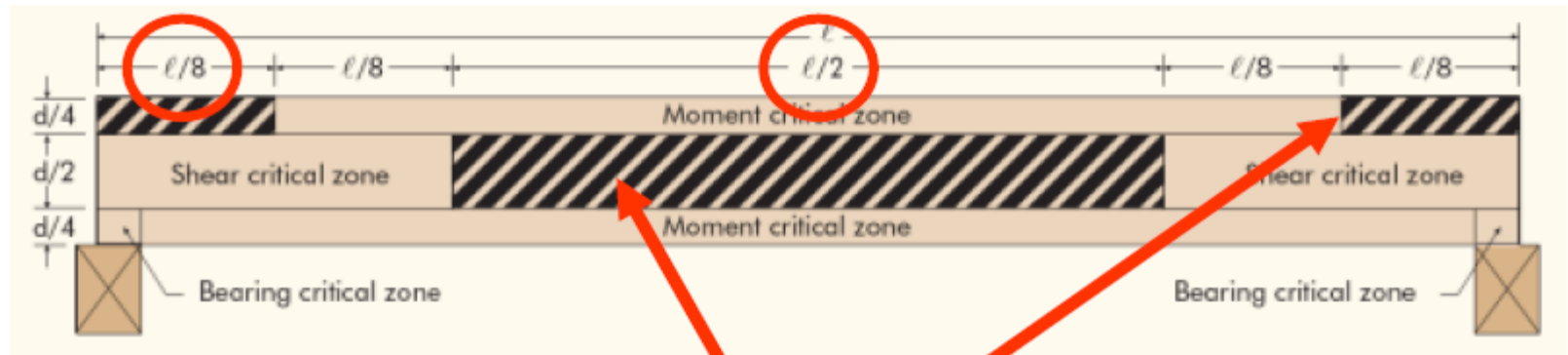
	M+	M-	V	w
	$1/8 qL^2$	-	$0,5 qL$	<u>$0,013 qL^4/(EI)$</u>
	$0,0703qL^2$	$-1/8 qL^2$	$0,625qL$	<u>$0,0092 qL^4/(EI)$</u>
	$0,0957qL^2$	$-0,0625qL^2$	$0,625qL$	$?? qL^4/(EI)$
	$0,080qL^2$	$-0,100qL^2$	$0,600qL$	$0,0068 qL^4/(EI)$

Nosníky s otvory

- provedení otvorů:

Oblasti, kde lze případně provést menší prostupy (otvory) pro vedení kabelů apod.

Menší otvory méně redukují příčný řez

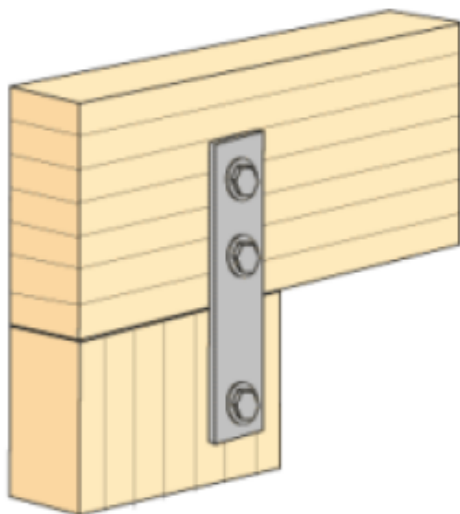

Zaoblení otvorů snižuje špičky napětí

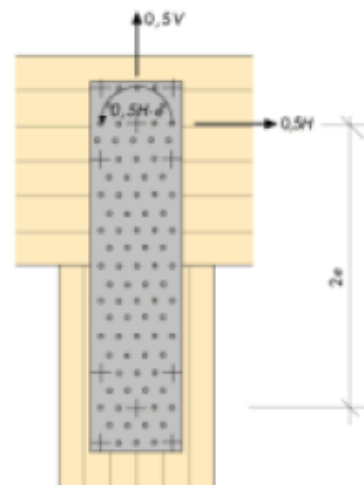
Detaily uložení

Detaily uložení na dřevěný sloup

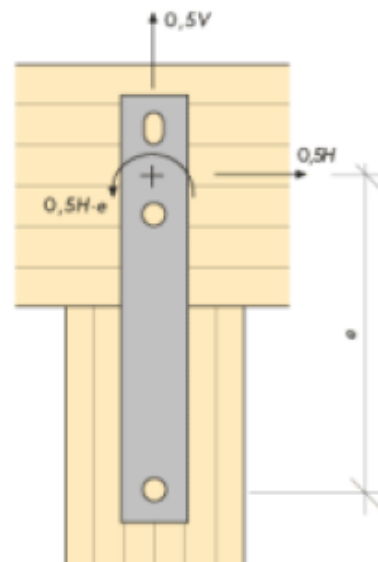

Uložení na dřevěný sloup pomocí bočních ocelových plechů

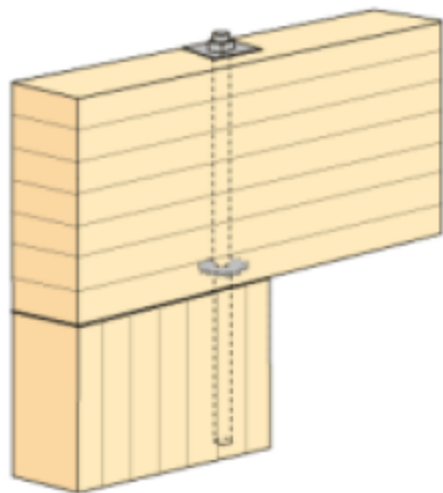
- co nejbližže okraji, aby nebránilo pootočení ($4d$)

tuhý spoj

tuhý spoj jen na jednom konci
(nemá větší význam)

Kloubové uložení pomocí vlepované tyče

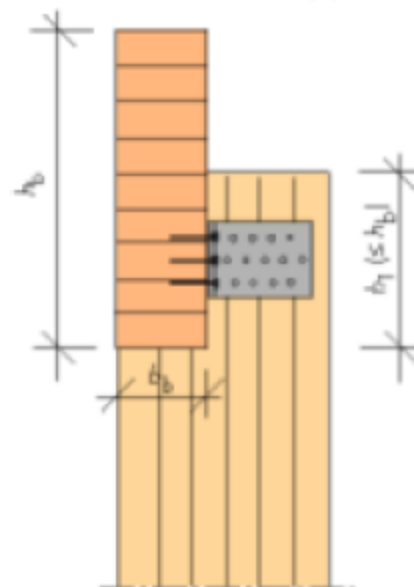
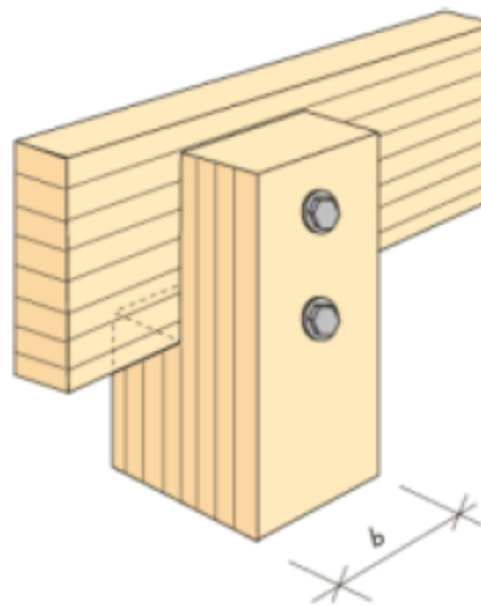
- skrytý přípoj

(pozor na vysychání – nutno dotahovat – názory se různí, spíše se toto řešení nedoporučuje)

-do výšky 500 mm

-ne dynamicky namáhané prvky

-ne v třídě provozu 3

Zapuštěný nosník

-excentrické namáhání sloupu

-jednoduchá montáž

Pultové nosníky

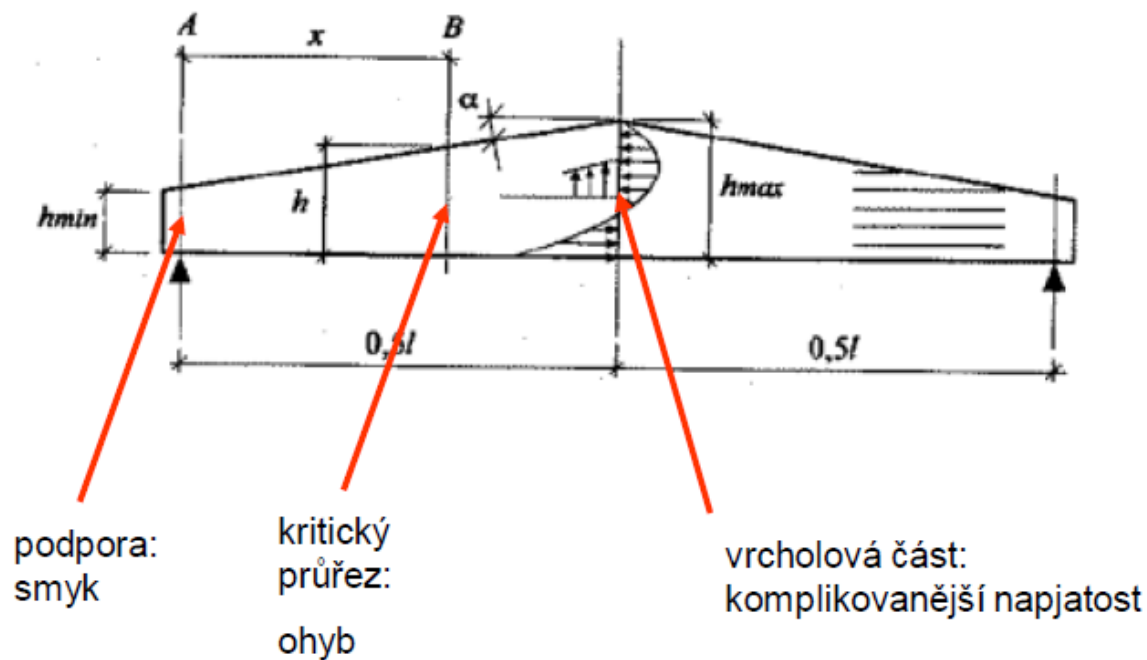
- velký objem (nevýhodné)
- přímo lze osadit sekundární prvky střechy
- samy tvoří sklon střechy
- do cca 30 m

- sklon obvykle: min 1:40 ($\alpha = 1,5^\circ$)
max 1:10 ($\alpha = 5^\circ$)

- střední výška: **min L/20**
- nejmenší výška: **min L/30**

Horní okraj –
přeřezaná vlákna

Sedlové nosníky

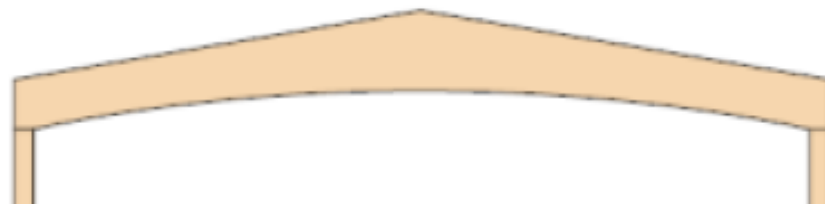
- stejné přednosti jako pultové nosníky
- výhodnější tvar, sleduje průběh ohyb. momentu
- výška ve vrcholu alespoň $L/20$
- do 30 m

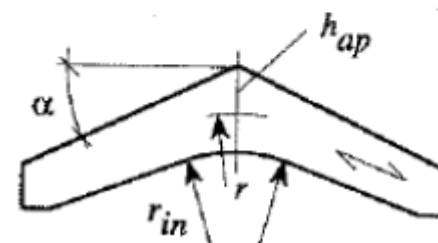
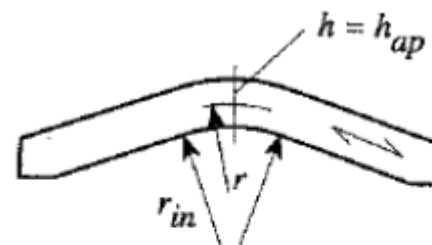

Zakřivené nosníky

- sklon 1/10 až 1/3 (5-20°)
- výška v podpoře alespoň L/30, ve vrcholu obvykle L/15 až L/10

- a) s konstantní výškou
- b) sedlový nosník se zakřiveným dolním okrajem (někdy též „nadvýšený sedlový nosník“ nebo „vyklenutý nosník“)

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

Obsah přednášky:

1. Rovinné a prostorové dřevěné konstrukce

1a. Nosníky z lepeného dřeva

1b. Rámy a oblouky

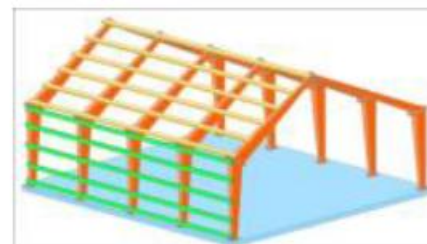
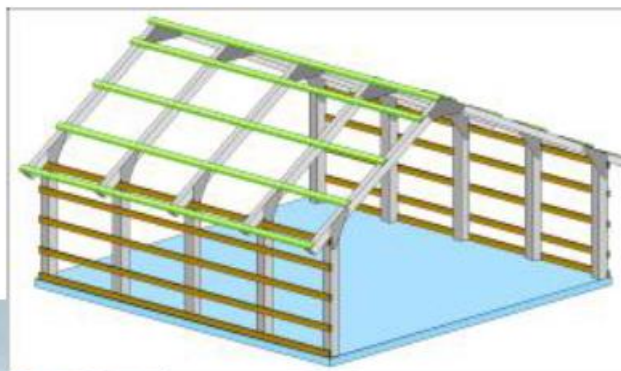
1c. Příhradové nosníky

2. Dřevěné patrové budovy

3. Shrnutí

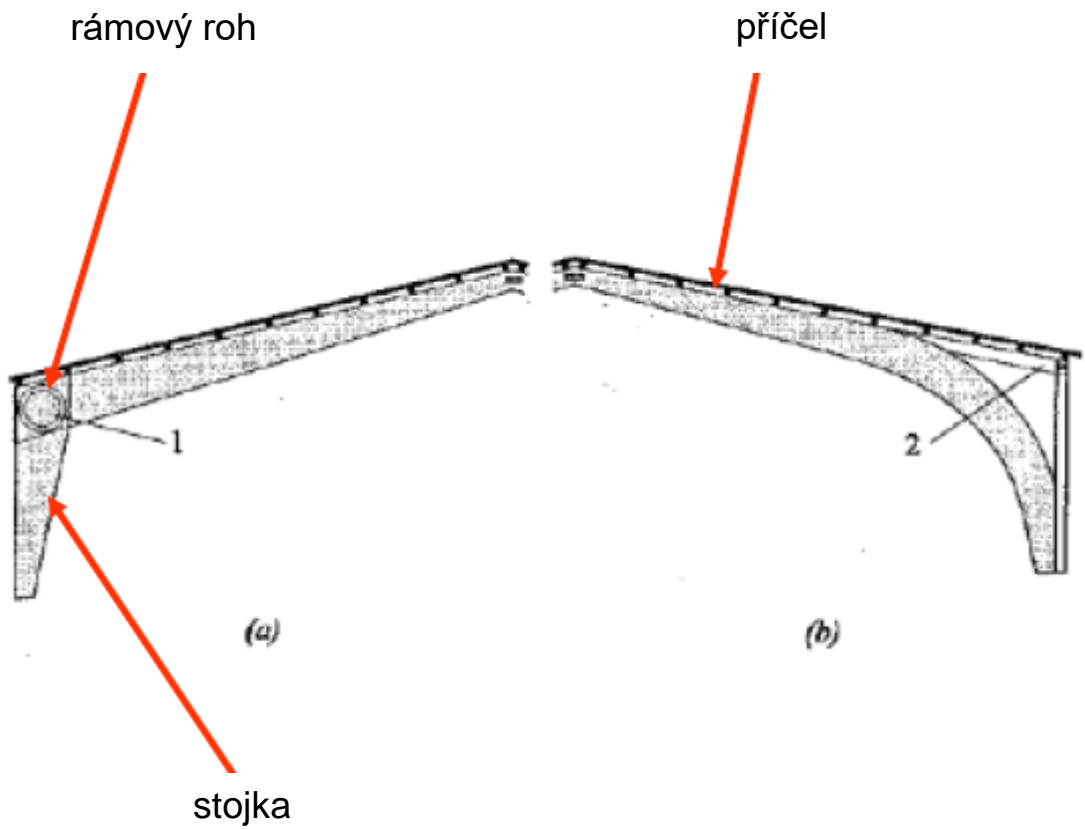
1. Rovinné a prostorové dřevěné konstrukce

1b. Rámy a oblouky

1

Rámové konstrukce

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

a)

b)

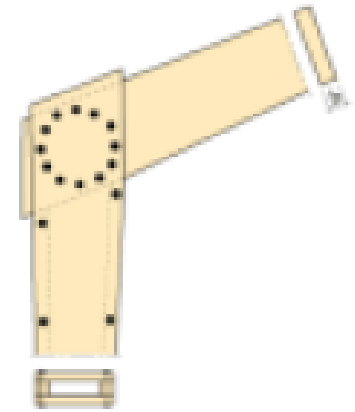
c)

d)

Rám

- rovinná konstrukce s rámovým rohem, který je schopen přenášet ohybový moment
- jako hlavní nosná konstrukce průmyslových objektů, sportovních hal apod.
- rámy s nosnými prvky:
  - a) konstantní výšky
  - b) proměnné výšky
  - c) zakřivenými
- obvykle jednoduché systémy v osových vzdálenostech 5-10 m
- pro návrh rozhodující:
  - 1) řešení rámového rohu
  - 2) přepravní možnosti

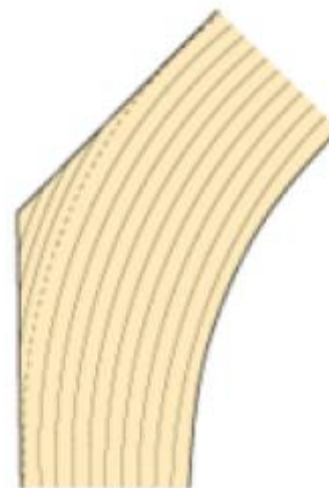
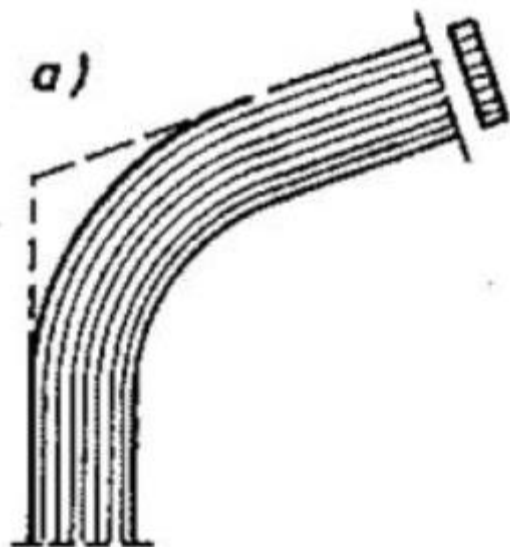
- obvykle 3-klobový systém
- sklon pokud možno alespoň 14° (25 %) – redukce ohybového momentu ve vrcholu
- výška příčného řezu v rohu: $h_r = h/15 + L/30$
- výška příčného řezu v podpoře: $h_f = 0,7 h_r$
- výška příčného řezu ve vrcholu: $h_n = 0,3 h_r = 250 \text{ mm}$

Rámový roh

a) zakřivený rámový roh

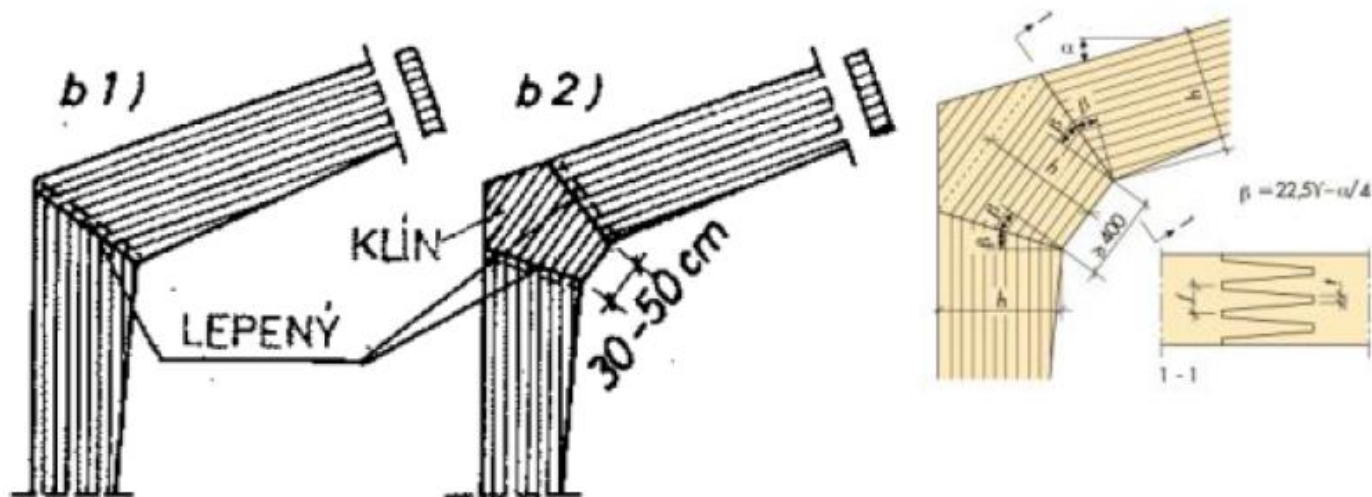
- poloměr zakřivení „ r “ alespoň $200t$, kde t je tloušťka lamely (obvykle cca 30 mm)
→ $r = \text{cca } 6 \text{ m}$
- neumožňuje montáž na staveništi
- neumožňuje zpětné rozebrání

Rámový roh

b) lepený rámový roh

- lepený zubovitý spoj, zuby rovnoběžně se spojem
- do šikmo seříznuté stojky a příčle se vyfrézuje zazubení a díly se slepí
- zazubení se provede v dílně, slepení na stavbě
- tuhý, ale křehký spoj
- problém s trvalou pevností spoje – používat kvalitní lepidla, přísné postupy

- umožňuje montáž na staveništi
- neumožňuje zpětné rozebrání

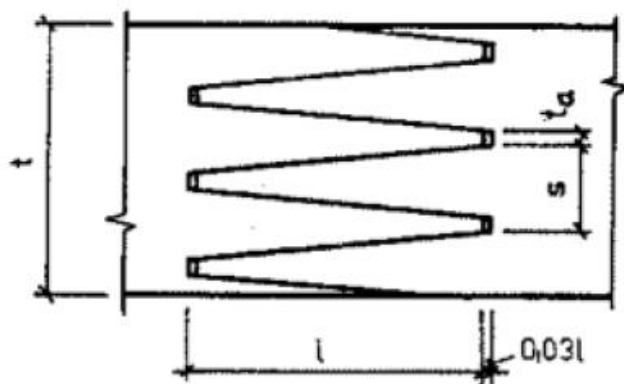

Rámový roh

b) lepený rámový roh

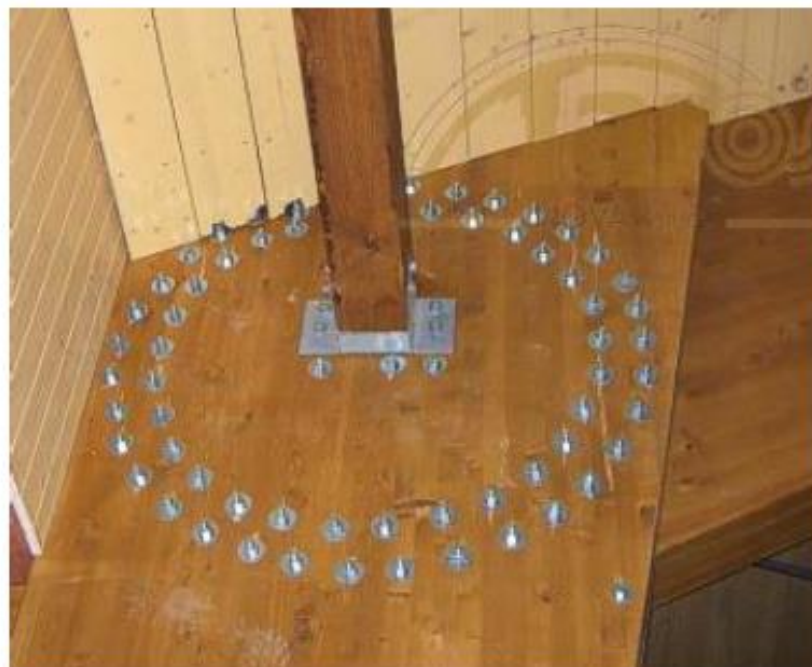
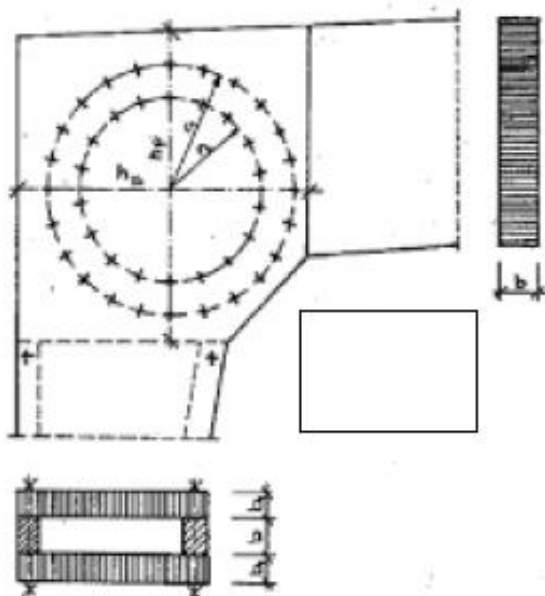
- délky zubů se provádějí ve 3 velikostech:
- mini $l = \text{cca } 7,5 \text{ mm}$ $t_a = \text{cca } 0,2 \text{ mm}$
- midi $l = \text{cca } 22 \text{ mm}$ $t_a = \text{cca } 1 \text{ mm}$
- maxi $l = \text{cca } 50\text{-}60 \text{ mm}$ $t_a = \text{cca } 2 \text{ mm (rámy)}$

Rámový roh

c) svorníkový rámový roh

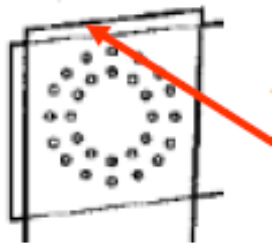
- spojovací prostředky: kolíky, svorníky, hmoždíky, kroužky apod.
- umožňuje montáž na staveništi
- umožňuje zpětné rozebrání

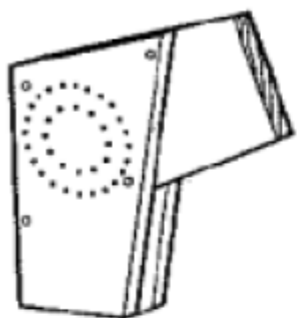
Rámový roh

c) svorníkový rámový roh

- obvykle jednodílná příčel, dvojdílná stojka
- obvykle trojkloubový systém
- problémy s rozštěpením, proto:
  - raději kruhové rozmístění, nedoporučuje se rozmístění spojovacích prostředků do pravoúhlé sítě
  - protažení zhlaví přes okraje příčle i stojky
  - vystřídané uspořádání vnitřního a vnějšího kruhu
  - umístění ocelové tyče (svorníku) do středu otáčení

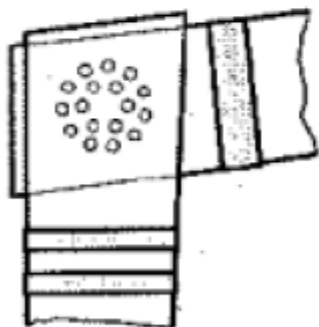
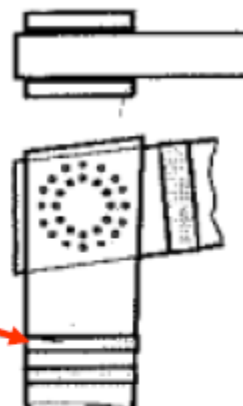

protažení zhlaví přes okraje příčle i stojky

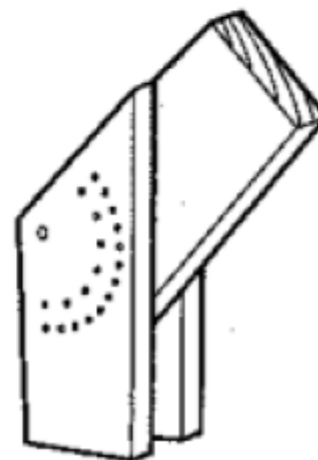
Typický roh s kolíky

Zesílení pomocí přilepených překližkových desek nebo zhuštěného vrstveného dřeva

Roh se zalisovanými hmoždíky

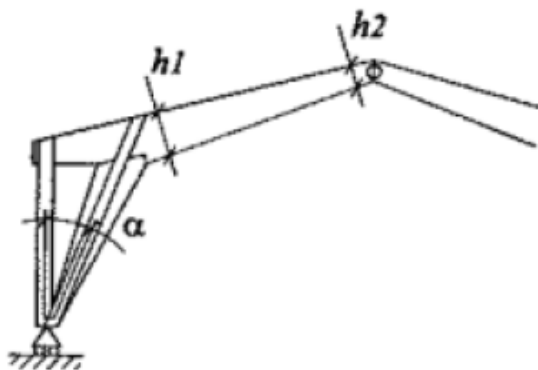
Speciální uspořádání kolíkového spoje
(ocelová tyč ve středu otáčení)

Rámový roh

d) příhradové konstrukce stojky a rohu

- umožňují montáž na staveništi
- umožňují zpětné rozebrání

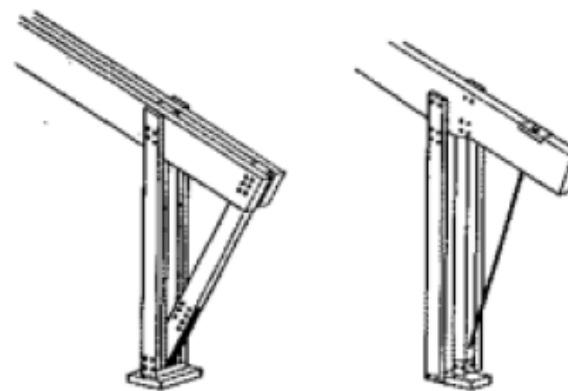
-vnitřní tlačení prut (dřevo)

-vnější táhlo (dřevo, ocel)

$$h_1 = 1/40-1/30 L$$

$$h_2 = 1/60-1/40 L$$

$$\alpha = 10-20$$

Statically výhodné

Nutno důkladně prověřit všechny kombinace (střídání tahu a tlaku)

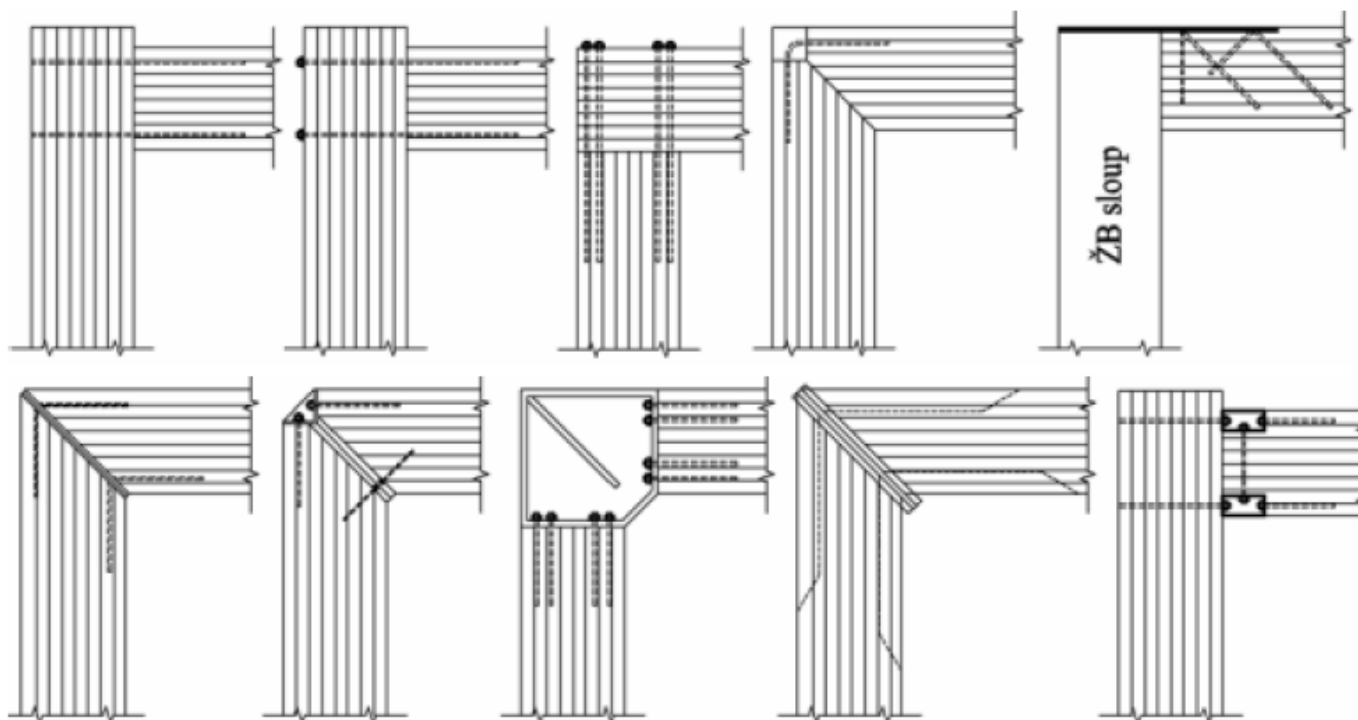
Může přinášet dispoziční obtíže (šikmá stěna)

Lze i 2kl. rám s průběžnou příčlím až do 30 m („sedlová“ příčlím)

Rámový roh

e) rámové rohy s vlepovanými tyčemi

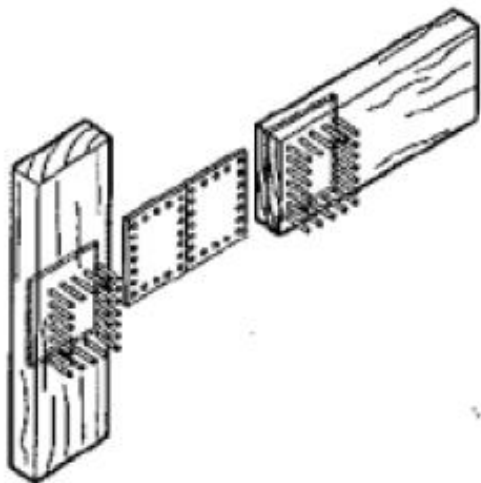
- řada možností, často pracnější
- problémy s vysycháním a delaminací
- umožňují montáž na staveništi
- obvykle umožňují zpětné rozebrání

Rámový roh

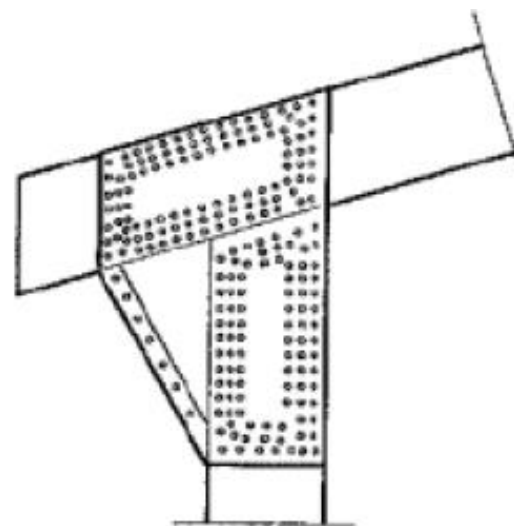
f) rámové rohy se styčnickovými deskami

- jednodílná příčel i stojka
- umožňují montáž na staveništi
- obvykle umožňují zpětné rozebrání

Roh s ocelovou deskou a kolíky

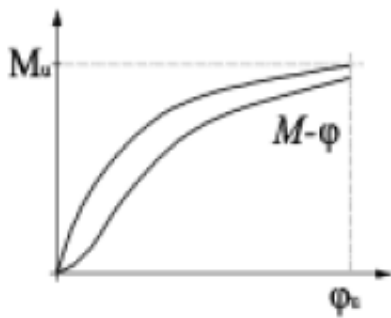
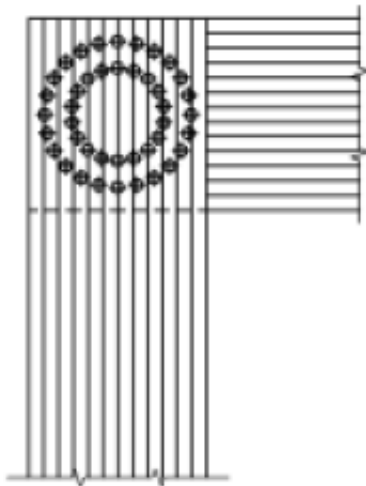
(dobrá požární odolnost)

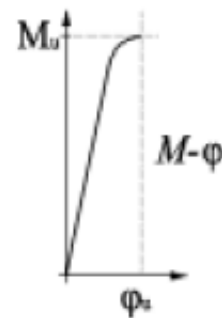
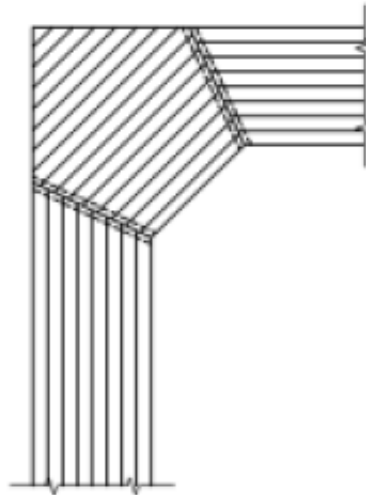
Roh s vně připojenými překližkovými deskami s hřebíky

- většina skutečných rámových rohů působí jako polotuhé
- tuhost rámového spojení se obvykle vyjadřuje $M-\varphi$ závislostí

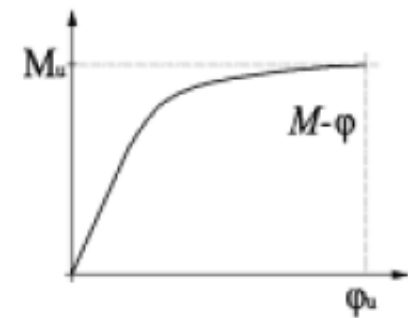
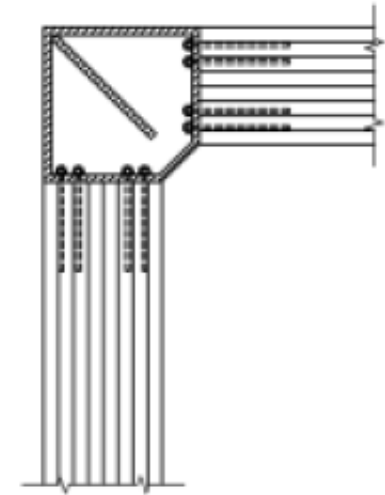
Mechanické (poddajnější)

Lepené (tužší)

Hybridní

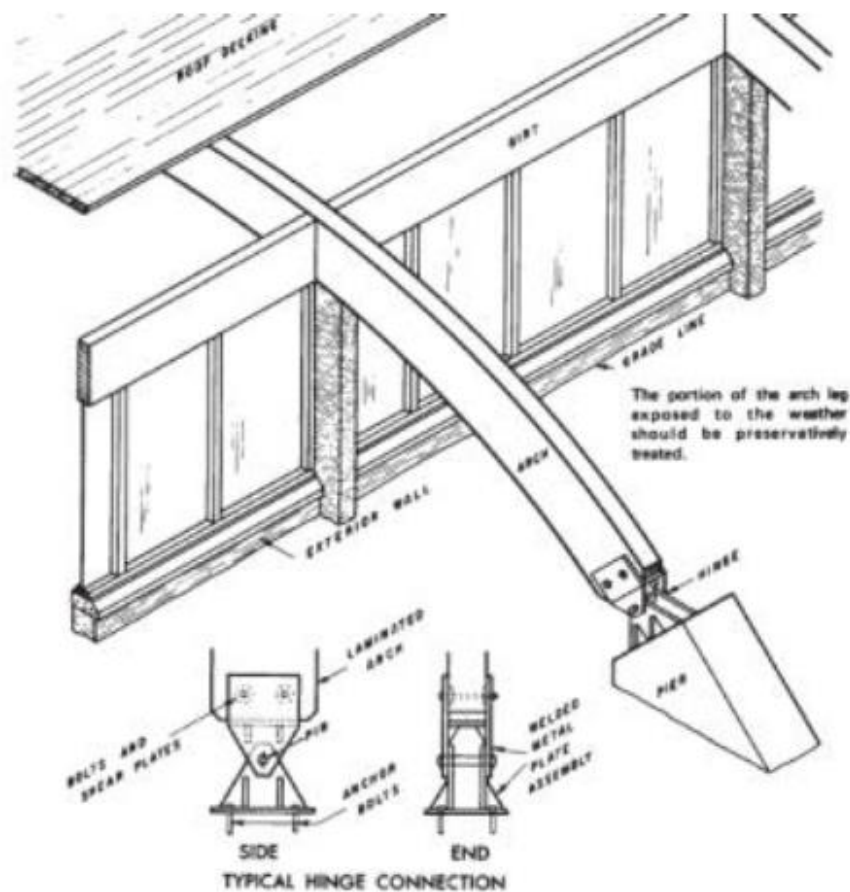

Oblouky

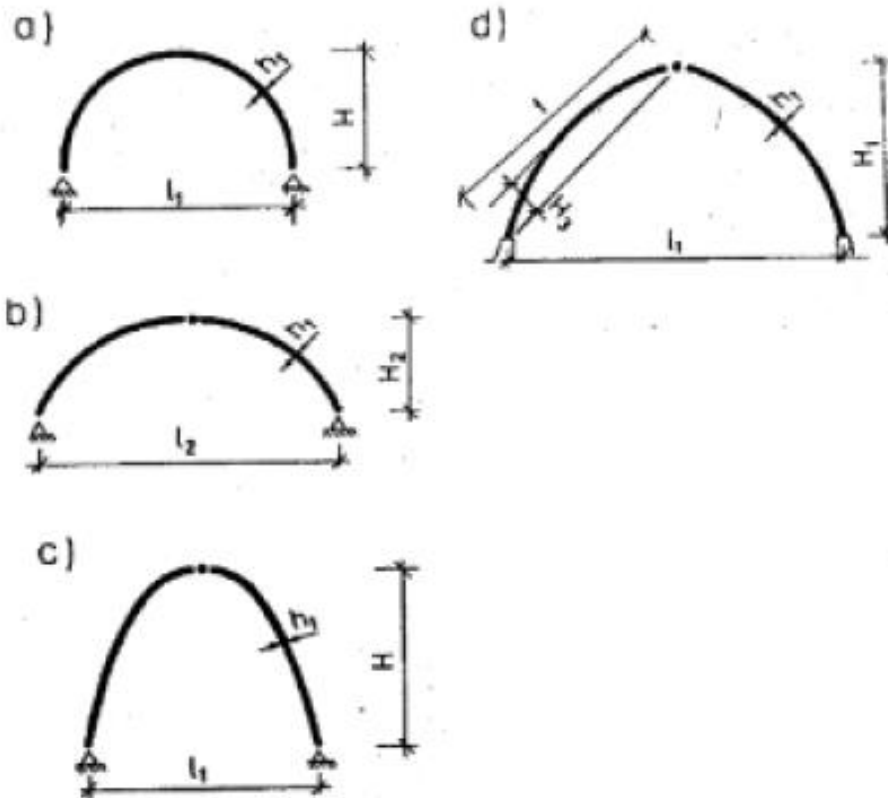
- u obloukových konstrukcí je vnější zatížení transformováno do nosné konstrukce prostřednictvím normálové síly (obdobně jako např. u kleneb)
- momenty a posouvající síly jsou menší u rámu
- důležitou roli hraje uložení na základ a založení

- typy oblouků:

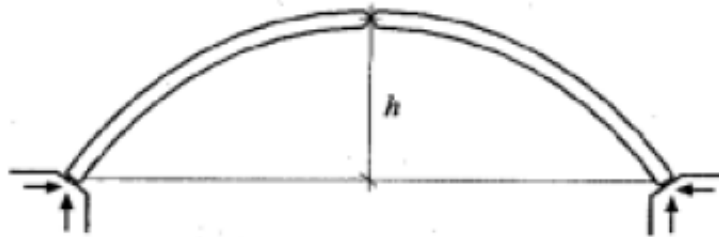
- dvojklobový kruhový oblouk (a)
- trojklobový parabolický oblouk (b, c)
- trojklobový složený oblouk (d)

rozpětí $L = 20-60$ m
rozpětí $L = 20-100$ m
rozpětí $L = 20-60$ m

Konstrukční zásady

- oblouky lze použít pro větší rozpětí než rámy (malé momenty)
- ideální jsou kruhové a parabolické tvary
- z hlediska přepravy je vhodnější používat trojkloubové oblouky
- do cca 60 m lze ze 2 dílů
- nad 60 m nutno provádět montážní styky
- připojení k základu se provádí obvykle kloubově
- lze použít i táhlo, pokud funkčně ani vzhledově nevádí

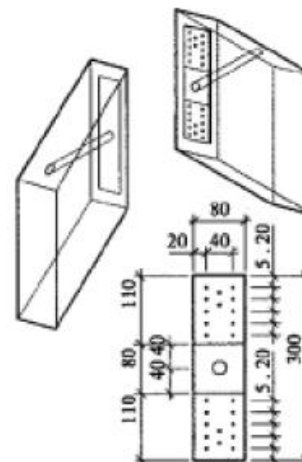

Detaily rámu a oblouků

Kloub ve vrcholu

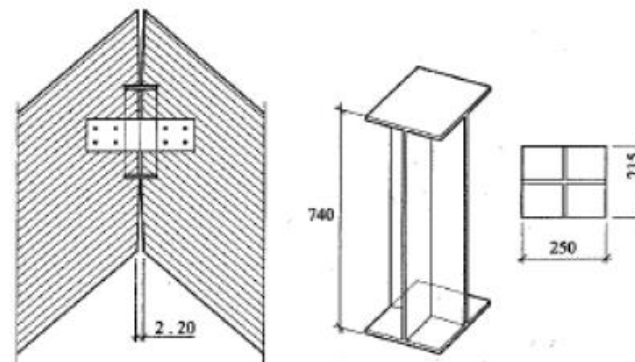
a) ocelové desky se svorníkem

- svorník alespoň $D = 20$ mm
- ocelové desky s hřebíky
- pro velké sklony (alespoň 40°)
- pro menší rozpětí

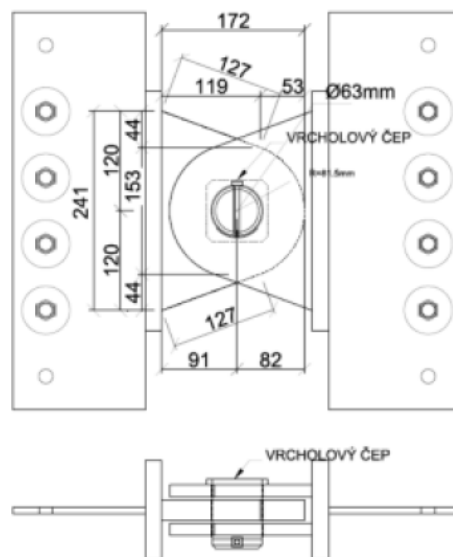
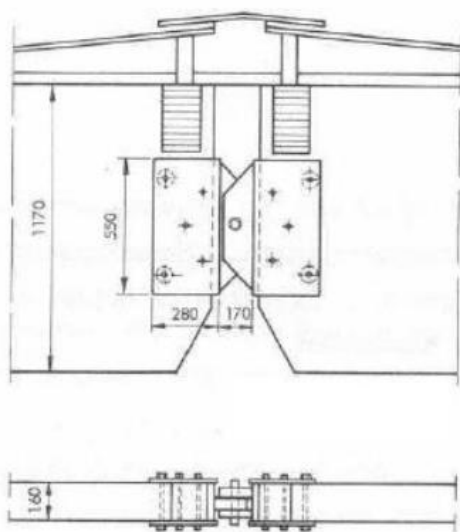
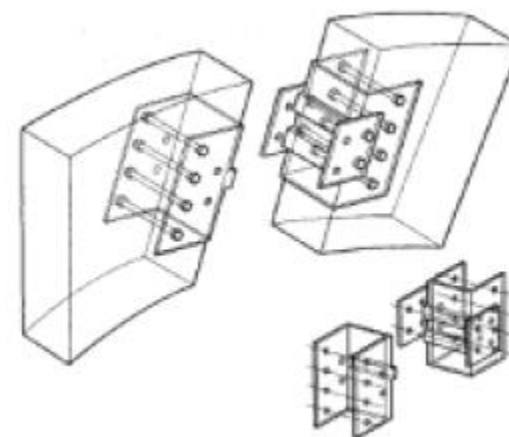
b1) vrcholový kontaktní ocelový kloub

- ocelový prvek z plechů cca 8 mm
- ocelové příložky
- svorníky cca 20 mm
- kontaktní přenos normálové síly

b2) vrcholový kloub

- ideální kloubové chování
- přenos normálové síly kontaktem
- přenos posouvající síly svorníky a ocelovými prvky
- jednodušší montáž
- pro velká rozpětí
- nákladnější

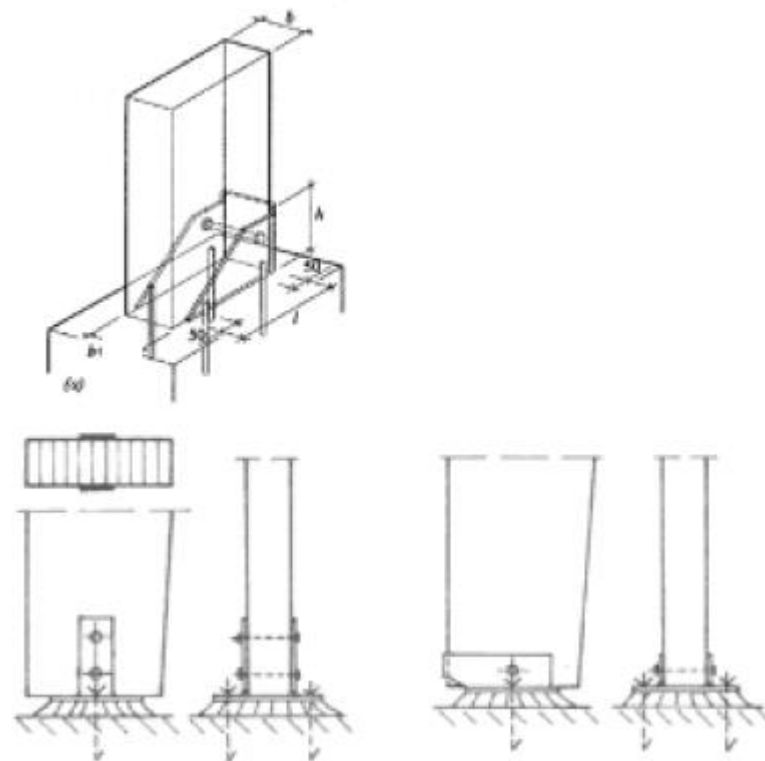
Detaily ráků a oblouků

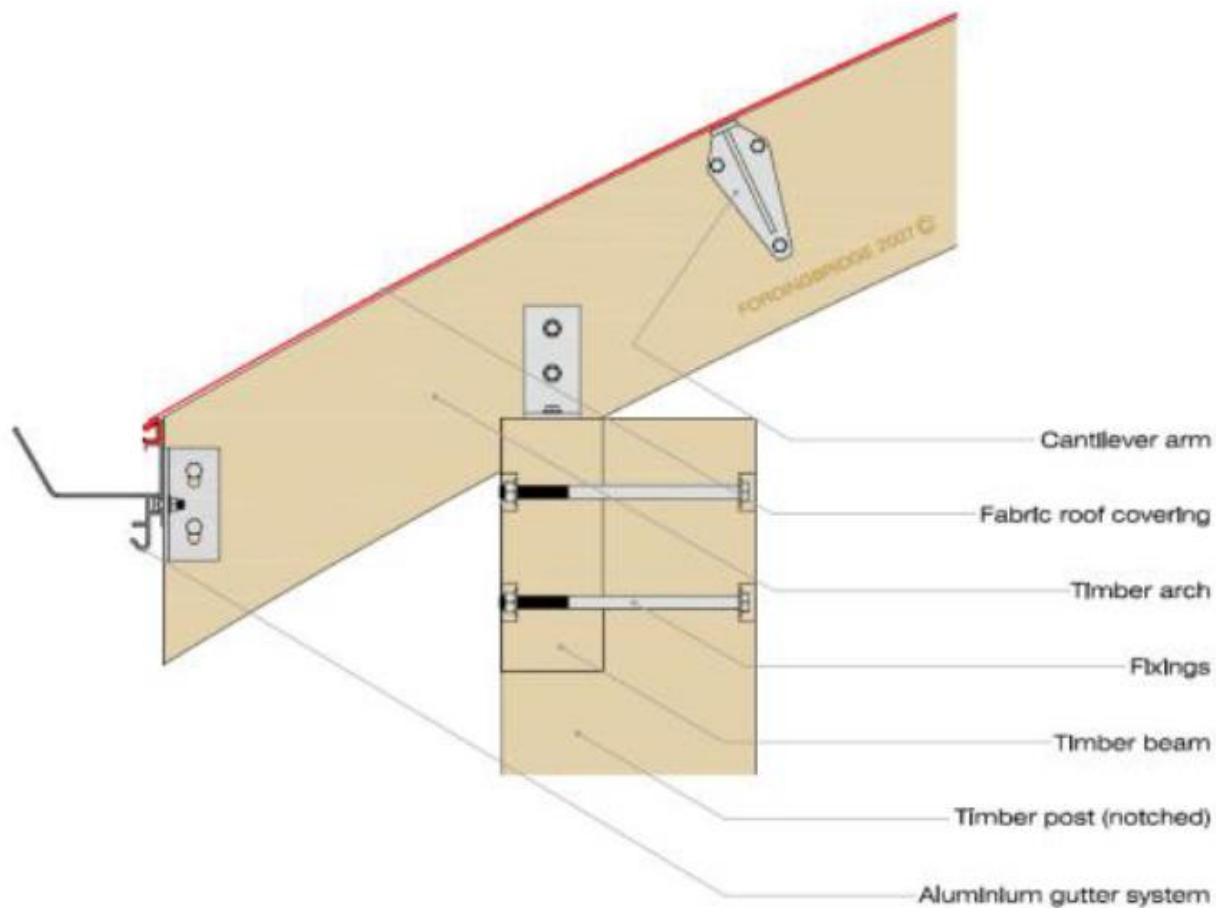
Uložení

- přenos vodorovných sil pomocí kontaktního napětí dřevo/ocel
- při ukládání na beton nutno zabránit pronikání vlhkosti do paty sloupu
- nadzdvihávání sloupu brání kotevní šrouby a svorníky

a) kotvené ocelové botky

- pro lehké rámy
- možno použít dodatečně vrtaných kanálků
- pozor na montážní tolerance u zabetonovaných částí

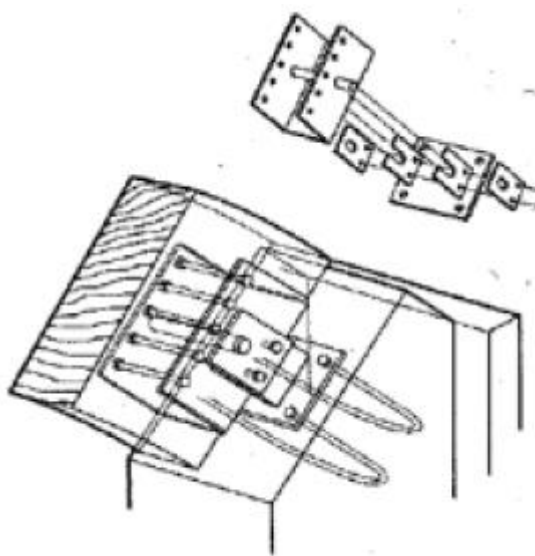
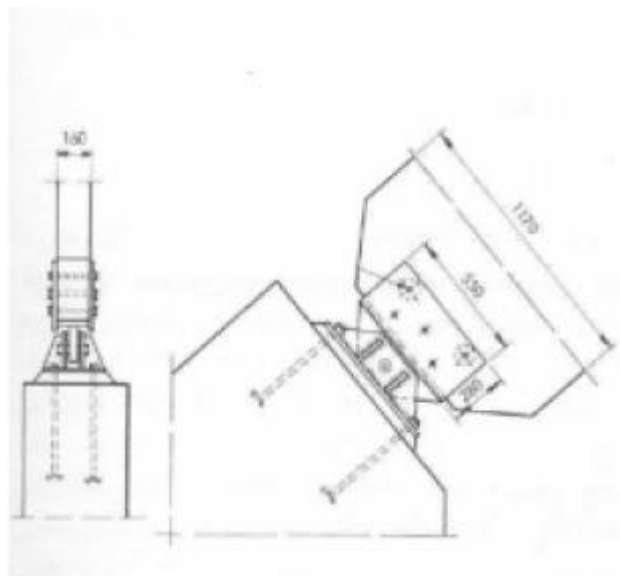
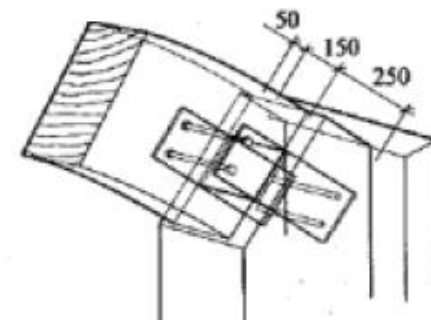

Kloubové uložení, které v závislosti na tuhostech a únosnostech jednotlivých částí přenáší nebo nepřenáší vodorovnou sílu

b) ocelová ložiska

- zejména pro oblouky a velké rámy
- pozor na montážní tolerance u zabetonovaných částí
- přenos tlakové síly obvykle kontaktem

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

Obsah přednášky:

1. Rovinné a prostorové dřevěné konstrukce

1a. Nosníky z lepeného dřeva

1b. Rámy a oblouky

1c. Příhradové nosníky

2. Dřevěné patrové budovy

3. Shrnutí

1. Rovinné a prostorové dřevěné konstrukce

1c. Příhradové nosníky

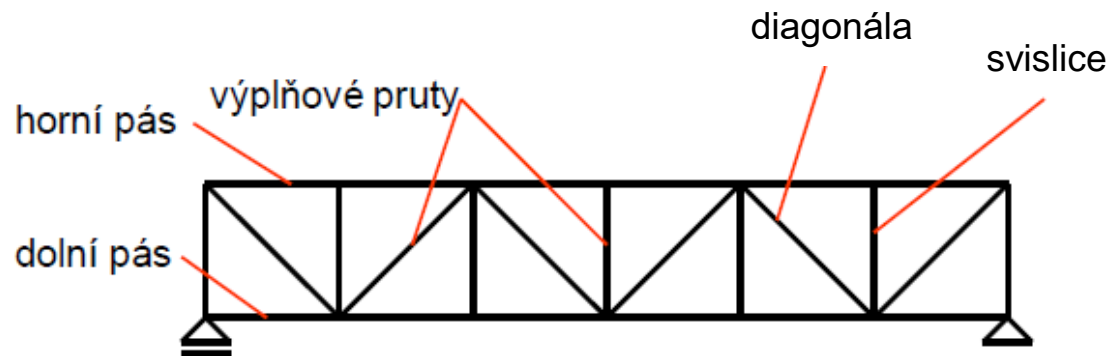
- příhradovým nosník – nosník, jehož prvky jsou namáhány převážně **osovými silami**
- výjimku může tvořit horní pás, který v případě mimostyčného zatížení přenáší i momenty a posouvající síly

Výhody:

- malá vlastní tíha
- lze použít pro velká rozpětí
- malé průhyby
- prostor pro vedení instalací

Nevýhody:

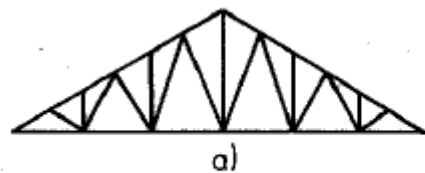
- velká výška
- pracné detaily

Typy příhradových vazníků

Základní tvary příhradových nosníků:

- a) trojúhelníkový
- b) pultový
- c) sedlový
- d) sedlový s lomeným spodním pasem
- e) mansardový
- f) segmentový

a)

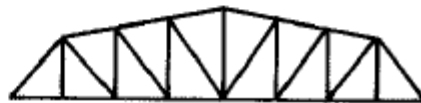
b)

c)

d)

e)

f)

Trojúhelníkové (šikmopásové) příhradové soustavy:

- a) Německá
- b) Anglická vzestupná
- c) Anglická sestupná
- d) Belgická
- e) + f) Polonceau

a)

b)

c)

d)

e)

f)

Přímopásové příhradové soustavy:

- a) pravoúhlá sestupná (Prattova)
- b) pravoúhlá vzestupná (Howeova)
- c) kosoúhlá (Warrenova)
- d) složená
- e) násobná (mřížová)

a)

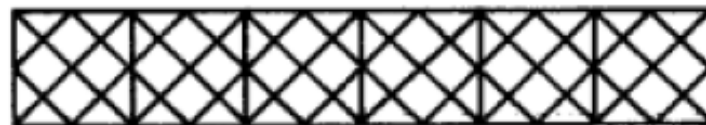
c)

b)

d)

e)

Konstrukční zásady

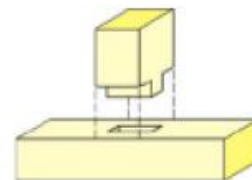
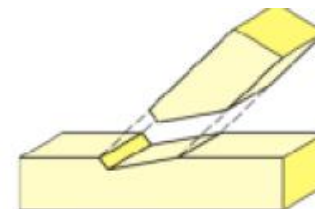
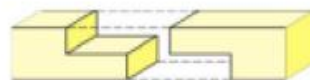
- rozpětí 7 - 200 m (dle STEP 1), běžně 6 – 30 m, lze do cca 60 m
- vzdálenost 0,6 – 3 m
- každý prut je součástí trojúhelníku

- výška trojúhelníkového vazníku:
  - min. $L/5$ (dle ČSN 73 1701)
  - min $L/6$ (dle EN 1995)

- výška ostatních vazníků:
  - min. $L/6$ (dle ČSN 73 1701)
  - $L/10$ – $L/8$ přímopásové (dle EN 1995)
  - $L/8$ – $L/6$ obloukové (dle EN 1995)

  - obecně: $L/12$ – $L/5$

- pozor na malé úhly, zejména u podpor
- pozor na ztužení

Spoje příhradových nosníků

klasické (tesařské)

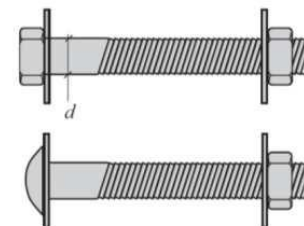
- dnes pouze v odůvodněných případech

překlátování
zapuštění
čepový spoj

s kovovými spojovacími prostředky

- nejběžnější spojovací prostředky pro návrh příhradových nosníků
- kolíkové spoje (hřebíky, kolíky, svorníky), desky s prolisovanými trny, hmoždíky, ...

lepené

- u příhradových nosníků běžně ne

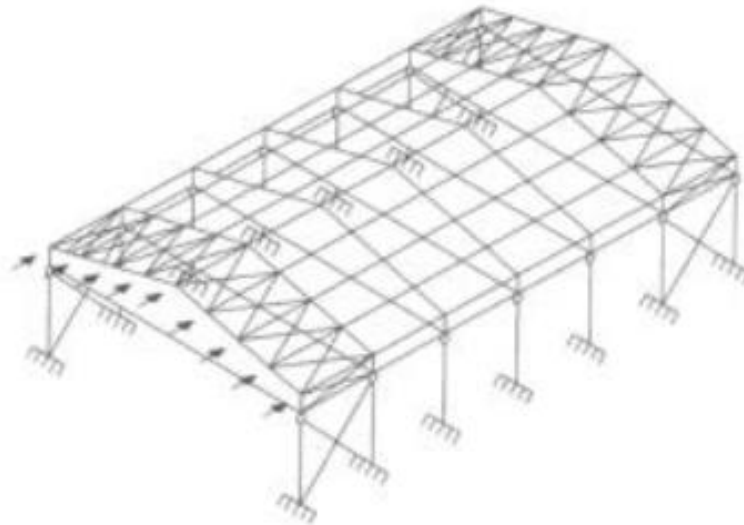

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

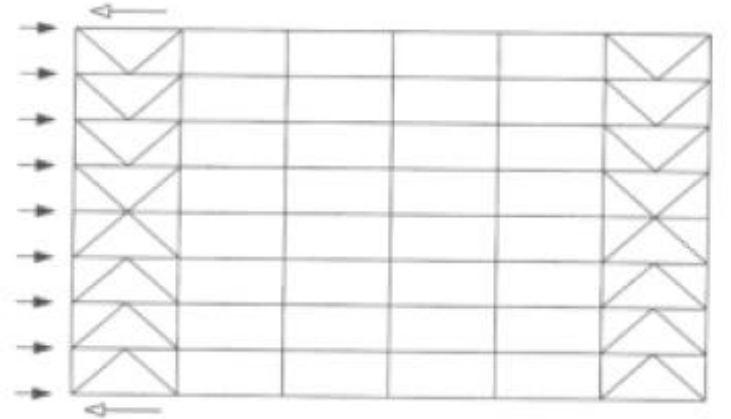
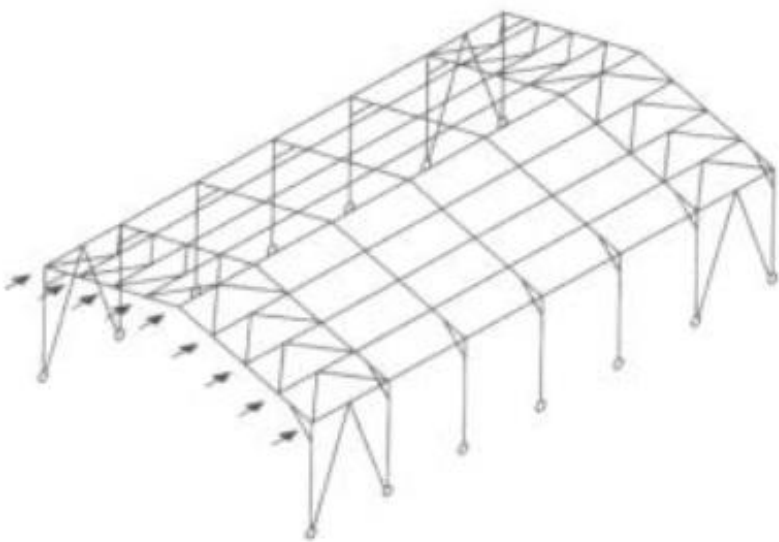
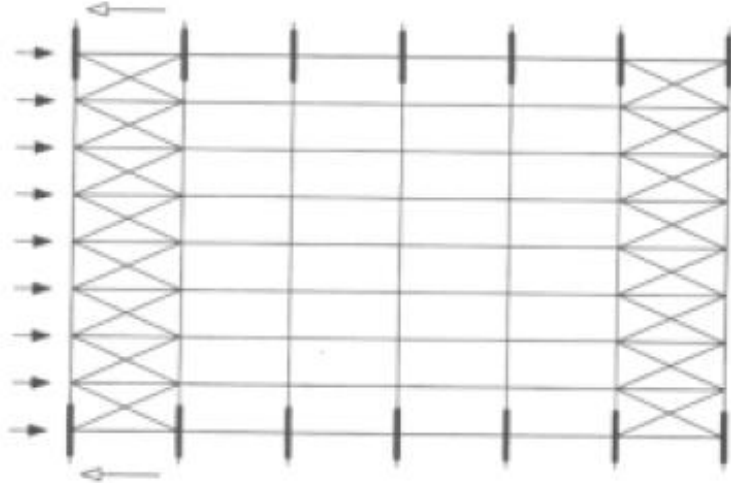
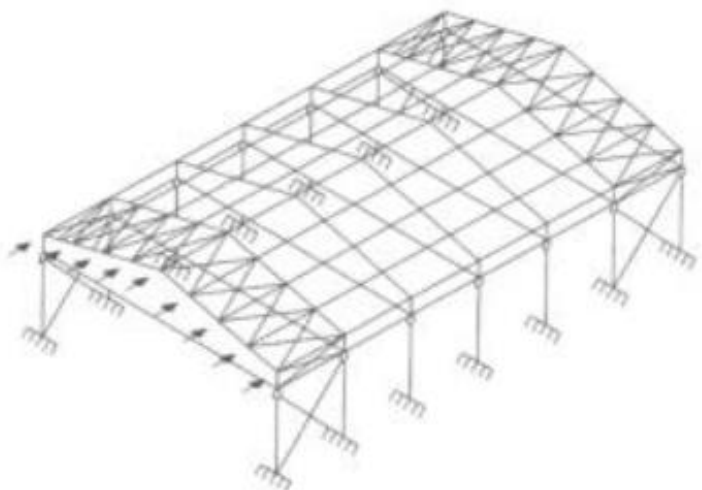
Prostorová tuhost objektu

- sekundární nosné prvky, které zajišťují stabilitu a použitelnost objektu (ztužidla)
- přídatné prvky zajišťující přenos sil ke ztužidlu po délce střechy („přídatné vaznice“)

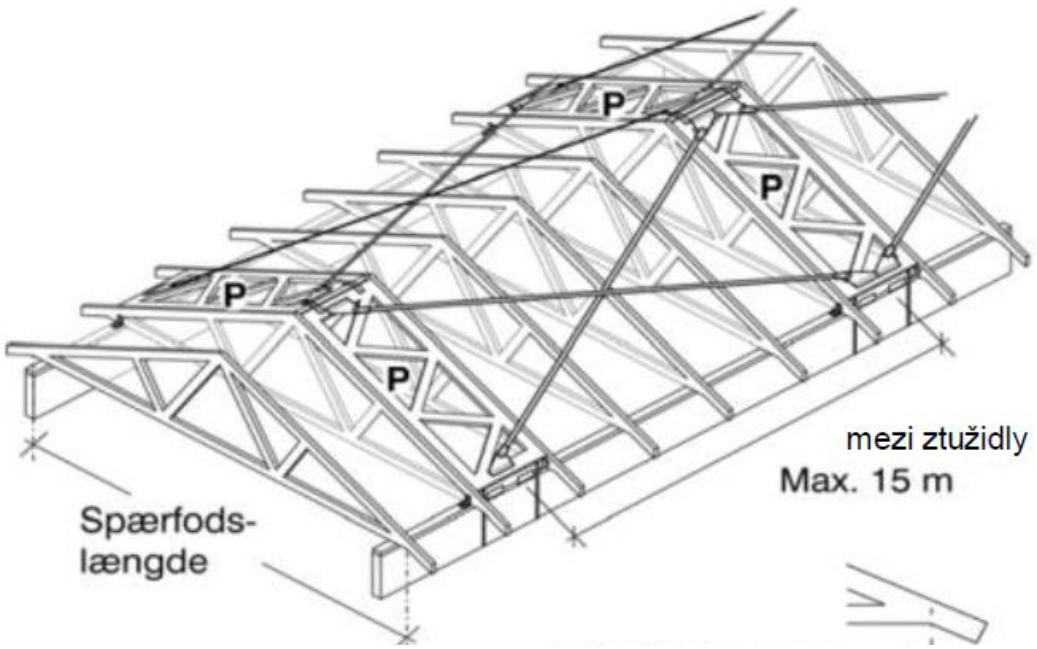
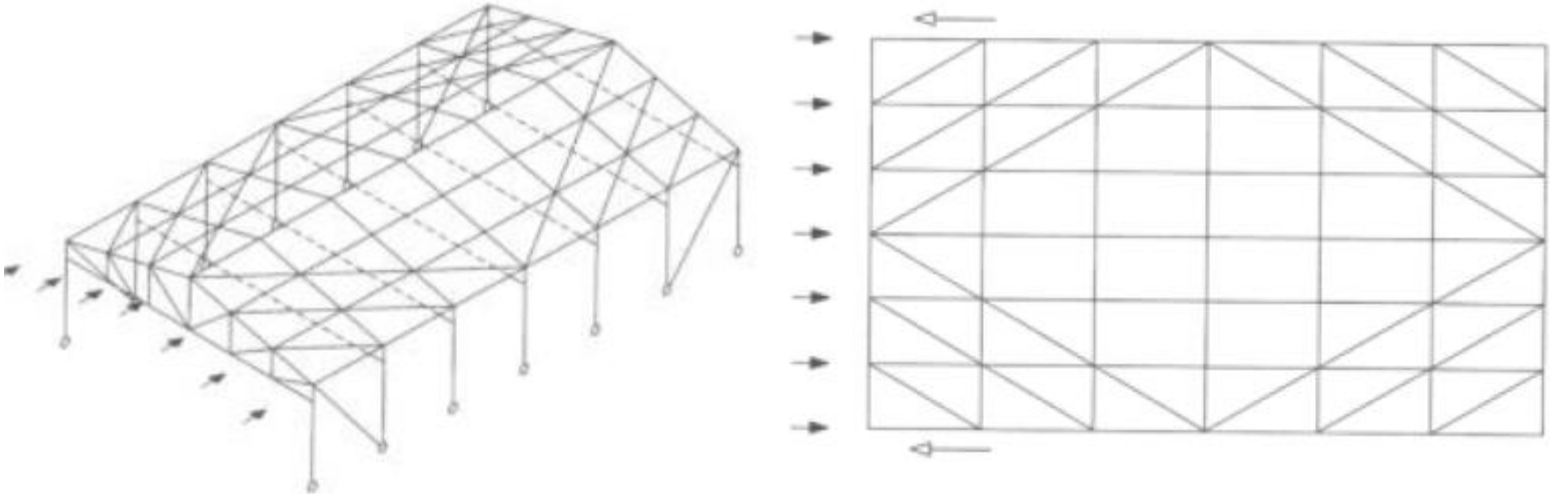

- zatížení ztužení je způsobováno:
  - vnějšími silami (vítr, zemětřesení)
  - silami vznikajícími vlivem imperfekcí
  - silami, kterými se stabilizují některé prvky (proti vybočení, klopení a překlopení)

- klasický příčný větrový nosník v krajních polích (+ po cca 25 m)

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

Obsah přednášky:

1. Rovinné a prostorové dřevěné konstrukce
  - 1a. Nosníky z lepeného dřeva
  - 1b. Rámy a oblouky
  - 1c. Příhradové nosníky
2. Dřevěné patrové budovy
3. Shrnutí

2. Dřevěné patrové budovy

DŘEVĚNÉ KONSTRUKČNÍ SYSTÉMY BUDOV

- obvykle do 3 nadzemních podlaží
- dělí se dále na konstrukce:
  - srubové (roubené)
  - hrázděné
  - sloupkové (frame structures)
  - skeletové
  - panelové (masívní)
  - buňkové
  - hybridní

SLOUPKOVÉ A SKELETOVÉ STAVBY – NÁZVOSLOVÍ

-přístupů je více, ale nejčastější je asi toto:

1. SKELETOVÉ STAVBY = těžké skelety

2. SLOUPKOVÉ STAVBY = lehké skelety, montované domy, frame structures (často překládáno jako „rámové konstrukce“, což je trochu zavádějící)

1. SKELETOVÉ SYSTÉMY:

- 1aa) Jednodílný hlavní nosník a jednodílný sloup, jedno patro
- 1ab) Jednodílný hlavní nosník a jednodílný sloup, více pater
- 1b) Vícedílný hlavní nosník (kleštinový) a jednodílný průběžný sloup
- 1c) Jednodílný hlavní nosník a vícedílný (kleštinový) průběžný sloup

2. SLOUPKOVÉ SYSTÉMY:

- 2a) Platform Frame System (Plošinová konstrukce)
- 2b) Balloon Frame System (Vzestupná? Svislá? konstrukce)
- 2c) Modified Balloon Frame System (Modifikovaná BF)

1. SKELETOVÉ KONSTRUKČNÍ SYSTÉMY

(Zdroje: STEP, K. Schwaner, V. Bílek, K. Mikeš, M. Truhlář aj.)

- prostorové nosné konstrukce
- prutové prvky uspořádány v základním modulu
- nosná konstrukce je zřetelně oddělena od fasádních prvků

Rozdělení skeletů podle velikosti:

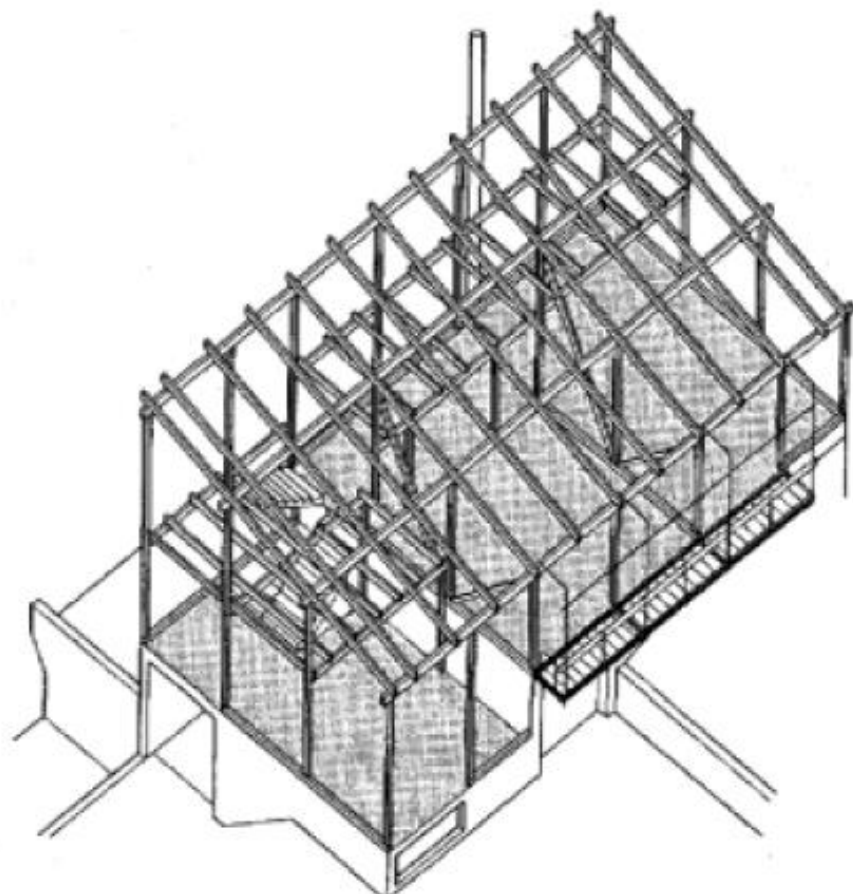
- s malými modulovými vzdálenostmi (ještě ale nejde o „lehký skelet“)

každý sloup nosný, malé průřezy, jednoduché, např. hřebíkové přípoje

- s většími modulovými vzdálenostmi

zřetelně oddělený primární a sekundární systém, větší průřezy (např. z lepeného dřeva), velká volná rozpětí, málo přípojů

Příklad skeletu:
obytný dům v Gunzu

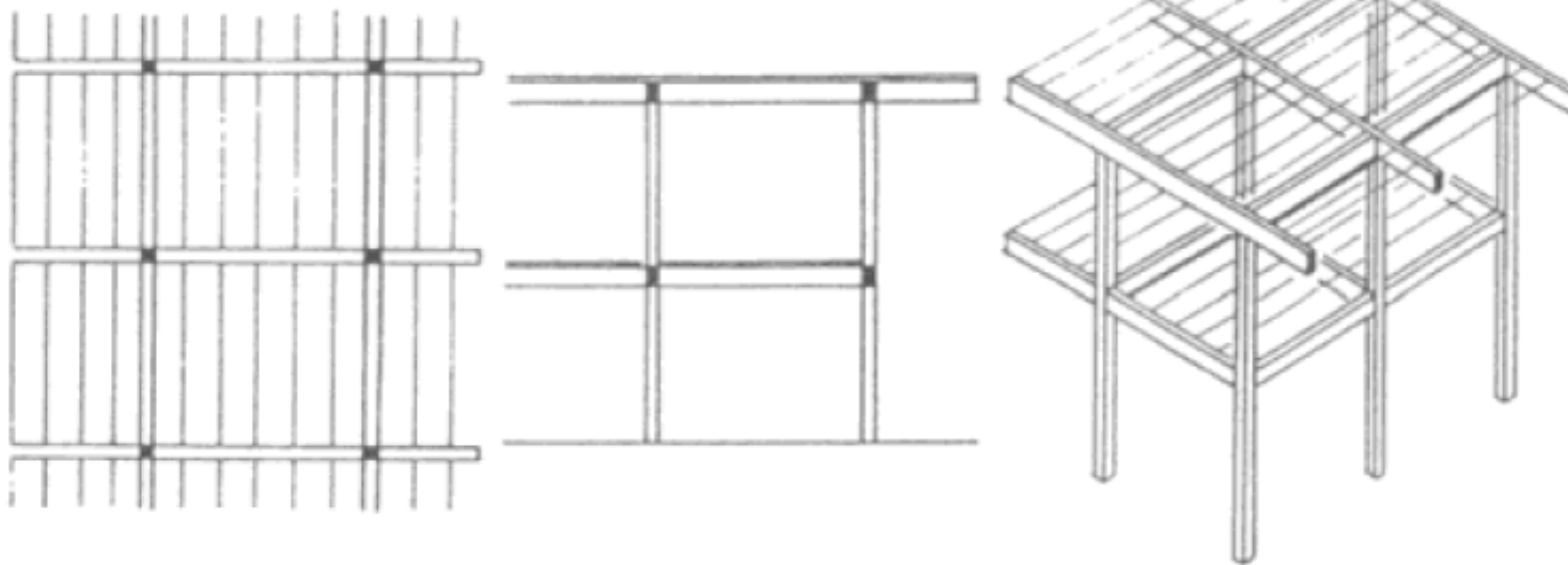

Architektonické možnosti

Nosná konstrukce:

- integrovaná do stěny
- částečně integrovaná
- neintegrovaná do stěny

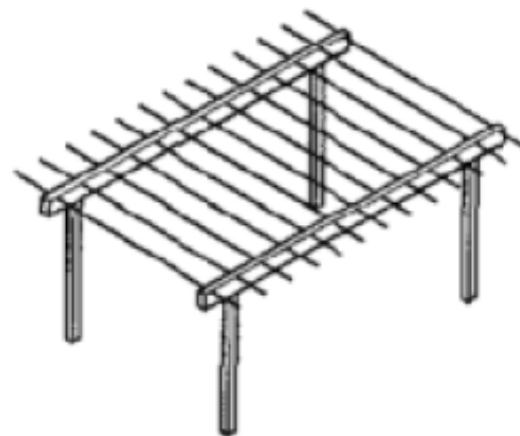
1a) JEDNODÍLNÝ SLOUP / JEDNODÍLNÝ PRŮVLAK

základní případy: - 1aa) jedno podlaží
- 1ab) více podlaží

1aa) SKELET - Jednodílný hlavní nosník a jednodílný sloup, jedno patro

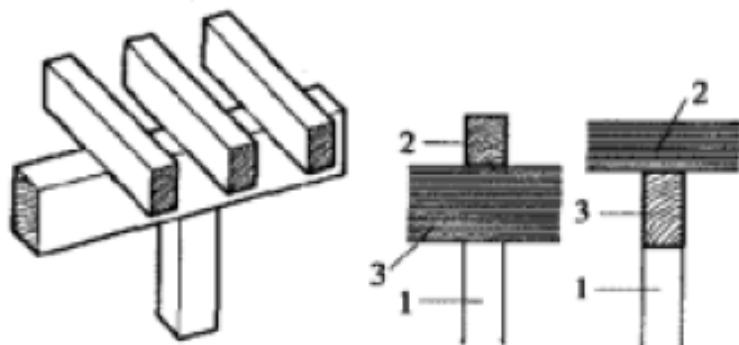
- spojitý nebo prostě podepřený hlavní nosník uložen **přímo na sloupu**
- vedlejší nosníky** mohou být uloženy na hlavní nosníky, nebo zavěšeny mezi nimi ve stejné úrovni
- při malém rozměru modulu může být na hlavní nosníky bezprostředně uloženo **nosné bednění** nebo desky na bázi dřeva
- přenos sil mezi hlavním nosníkem a sloupem je realizován **kontaktním tlakem**; je proto nutné přesné lícování ve spáře
- přečnivé konce** jsou možné v obou směrech

Možné přípoje hlavního nosníku na sloup:

V zásadě jde o spoje pro **zajištění polohy** a případně působících zatížení na **nadzdvížení**:

- spoje na čep a dlab
- vnější a vnitřní příložky ze dřeva nebo materiálů na bázi dřeva
- **vnější nebo vnitřní ocelové plechy**
- vlepované závitové tyče
- přípoje na čelní dřevo pomocí speciálních hmoždíků
- **úhelníky z ocelového plechu**
- speciální spojovací prostředky (např. tvaru T)

1-sloup

2-vedlejší nosník

3-hlavní nosník

1ab) SKELET - Jednodílný hlavní nosník a jednodílný sloup, více pater

-jednodílný hlavní nosník, vedlejší nosník ve stejné (nebo různé) výškové úrovni a **jednodílný průběžný sloup**

-výhodou (s přípoji ve stejné výškové úrovni v obou směrech) je velmi **jednoduchá geometrie** pro připojování vnitřních a vnějších stěn

-pokud všechny hlavní nosníky probíhají v jednom směru a vedlejší nosníky jsou uloženy kolmo k tomuto směru, je vytvořen **klasický systém**

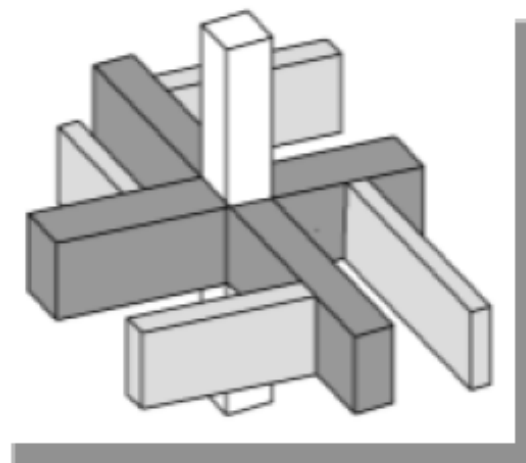
-jsou-li hlavní nosníky uspořádány ve stejné výškové úrovni v obou směrech a směr vedlejších nosníků je vystřídán, vzniká **šachovnicový systém**

*-při tomto uspořádání jsou hlavní nosníky **stejnoměrně namáhány** - spoje jsou symetrické a počet různých konstrukčních prvků a spojů může být výrazně redukován.*

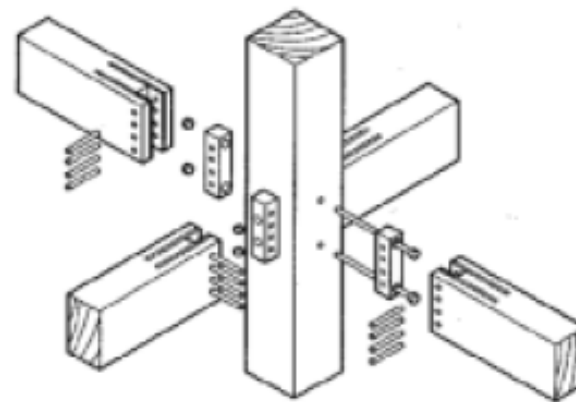
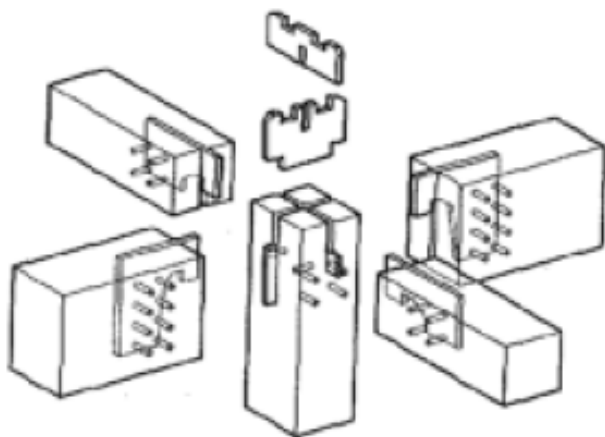
klasický systém
(vlevo)

detail šachovnicového
systému (vpravo)

Možné přípoje hlavního nosníku na sloup:

- svařované zapuštěné ocelové prvky, kolíky
- integrální spojovací prostředky tvaru T
- tvarové součásti z ocelového plechu, např. patky nosníků
- uložení na příložkách a úhelnících
- kontaktní tlak u speciálně vytvořených průřezů sloupů
- patentované spojovací prvky (např. jako na obrázcích: hákové desky Janebo, systém BSB).

1b) SKELET - Vícedílný hlavní nosník (kleštinový) a jednodílný průběžný sloup

-systém pozůstává z jednodílných sloupů, které mohou procházet více patry, a průběžných **hlavních nosníků**, které jsou vytvořeny **jako kleštiny**

-**vedlejší nosníky** (stropní trámy) jsou zpravidla uloženy na hlavní nosníky, aby se využilo spojitého působení pro hospodárný návrh

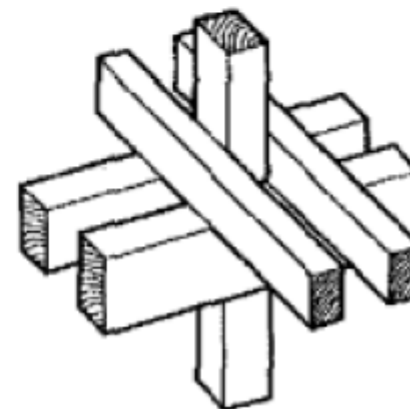
-mohou probíhat v osách modulové sítě **jako kleštiny** po stranách sloupu,

-nebo mohou být osazeny **jako prosté nosníky mezi sloupy**.

-systém vhodný pro dvou a vícepatrové budovy, zejména pokud jsou části stropu **v různých úrovních**, protože kleštiny mohou být připojeny na sloupy v libovolné výšce

-v obou směrech jsou možné **přečnávající konce**

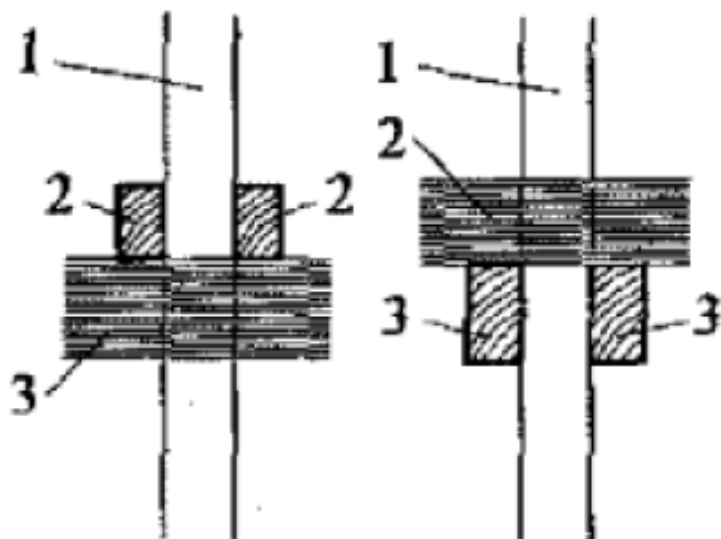
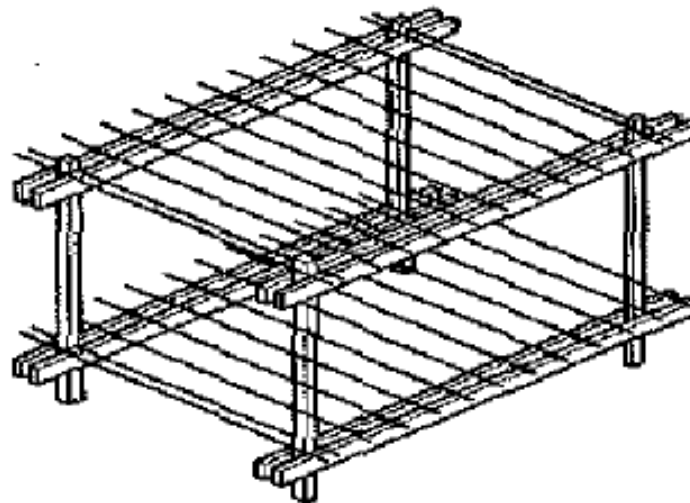
detail hlavních i
vedlejších
kleštinových nosníků

- vedlejší nosníky se zpravidla osazují na hlavní nosníky
- poměrně **vysoké stropy**
- ve spojení s kleštinovým uspořádáním dochází k dutinám, a proto ke **složitým detailům připojení** vnitřních stěn a fasády na skelet
- konstrukční princip je jednoduchý, vlastní konstrukce a nosné funkce jsou dobře patrné
- pro tento typ konstrukce jsou charakteristické **vyčnívající konce kleštinových nosníků** se staticky požadovanou délkou zhlaví a přesahováním
- zpravidla nelze zabránit průnikům pláštěm budovy
- vysoké stavebně fyzikální požadavky na moderní vnější stěny (těsnost proti větru, tepelné mosty, tloušťky izolace apod.) lze u tohoto typu konstrukce jen velmi obtížně splnit.

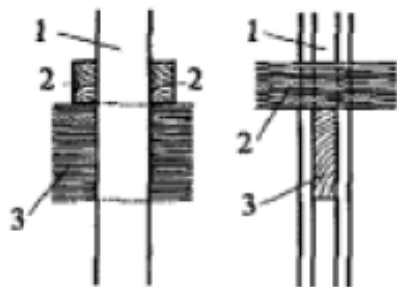
Možné přípoje hlavního nosníku na sloup:

- kolíky nebo přesné svorníky,
- hmoždíky,
- uložení na dřevěných příložkách,
- ocelové úhelníky**

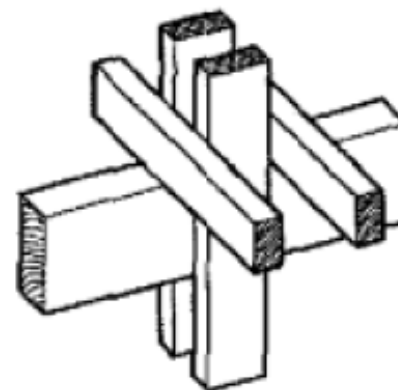

1c) SKELET - Jednodílný hlavní nosník a vícedílný (kleštinový) průběžný sloup

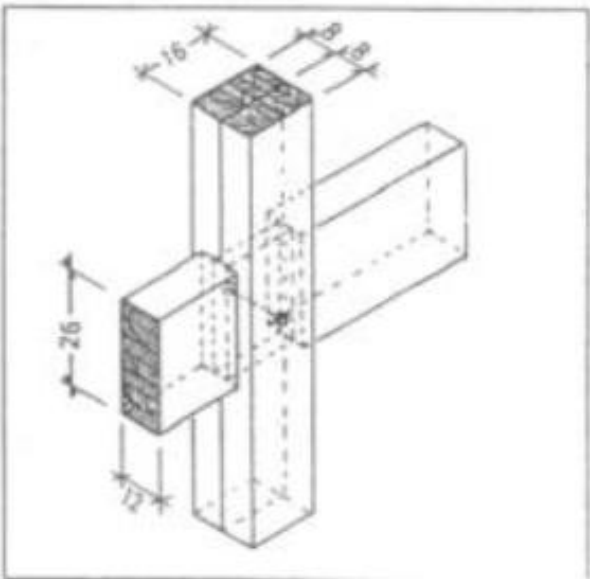
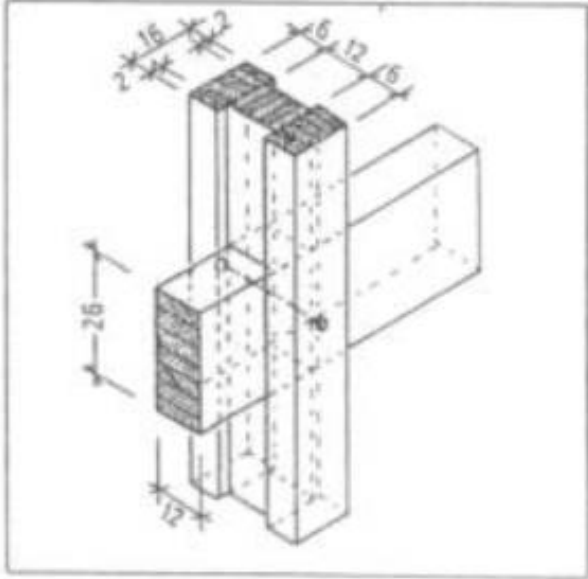
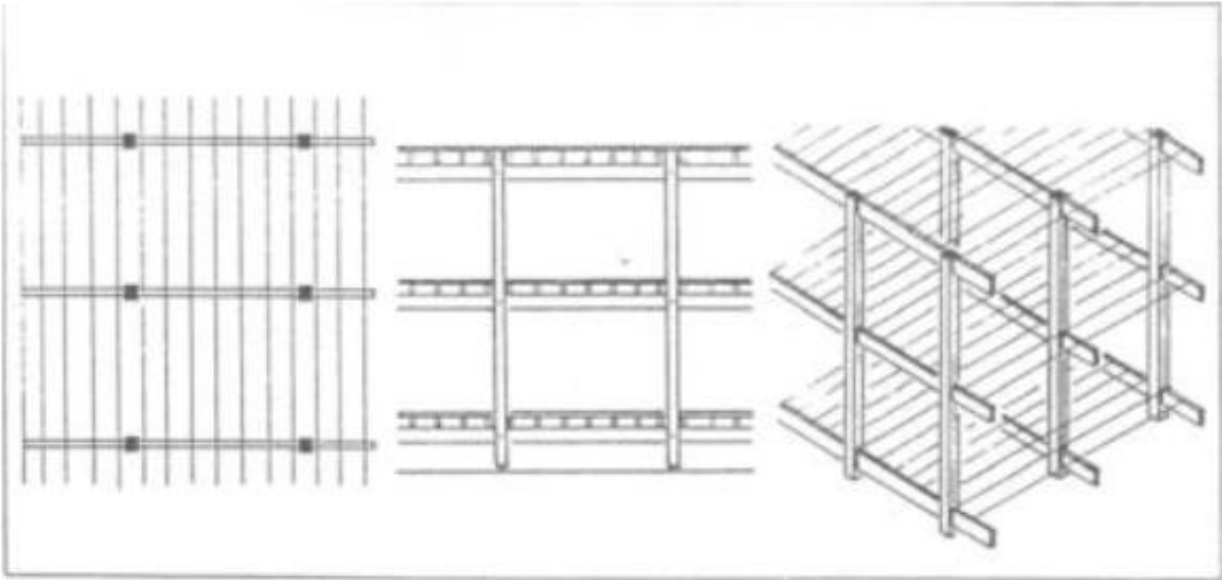
- tento způsob konstrukce se často používá z **architektonických důvodů** 😊
- průběžné hlavní nosníky jsou připojeny k **dvoudílným sloupům** mechanickými spojovacími prostředky
- velká štíhlost dílčích částí sloupu často vyžaduje **použití vložek**
- při vhodném řešení může být hlavní nosník osazen přímo na této vložce
- možné **přečnivající konce** v obou směrech
- malé průřezové rozměry dílčích částí sloupu jsou problematické z hlediska posouzení **požární odolnosti** (zvětšit profily)
- složitý konstrukční princip** obdobně jako 1b) platí podobná omezení pro připojování výplňových a fasádních prvků

detail možného řešení styčníku

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

SKELETY – STATICKÝ VÝPOČET

1. ZTUŽENÍ !!!
2. VZPĚRNÉ DÉLKY
3. DETAILY

ZTUŽENÍ SKELETU

- nosná konstrukce funkčně **oddělena** od prvků fasády a vnějších stěn
- přenos vodorovných musí být **prokázán výpočtem**
- **vodorovné síly** jsou vyvozené
  - větrem,
  - šikmou polohou sloupů
  - počátečními deformacemi nosníků
  - účinkem výrobních a montážních imperfekcí
  - zemětřesením apod.
- skeletové konstrukce se vyztužují ve **vodorovném a svislém směru**

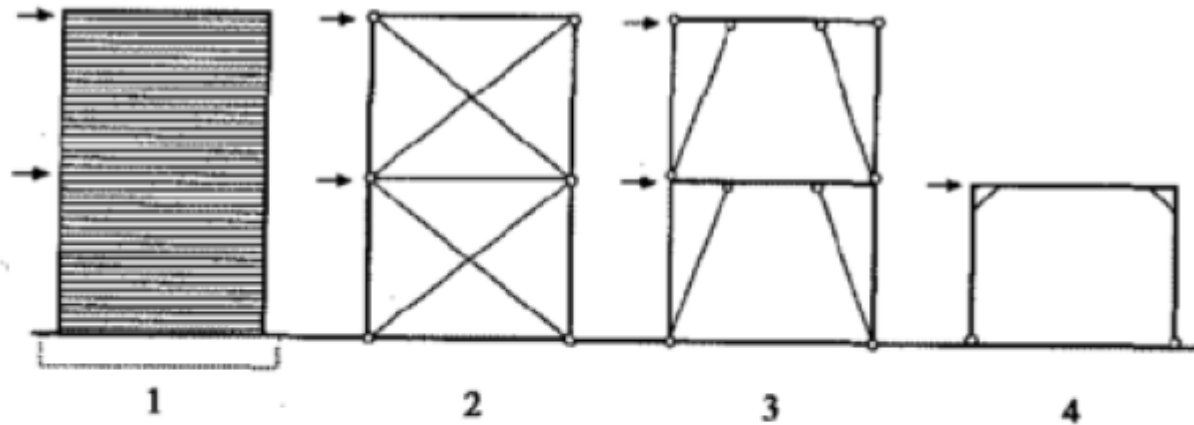
-vyztužení **ve svislém směru** se provádí použitím

- výztužných stěn,
- příhradových výztužných konstrukcí,
- rámů,
- vetknutých sloupů
- nebo tuhého schodiště apod.

-vyztužení **ve vodorovném směru** lze provést použitím

- plášťů z desek na bázi dřeva,
- ocelových diagonál,
- diagonálně uloženého dřevěného bednění na pero a drážku.
  - desky z lepeného lamelového dřeva,
- skříňové nosníky z desek na bázi dřeva,
- vrstvené dřevo,
- žebrové desky,
- kombinované systémy ze dřeva a betonu

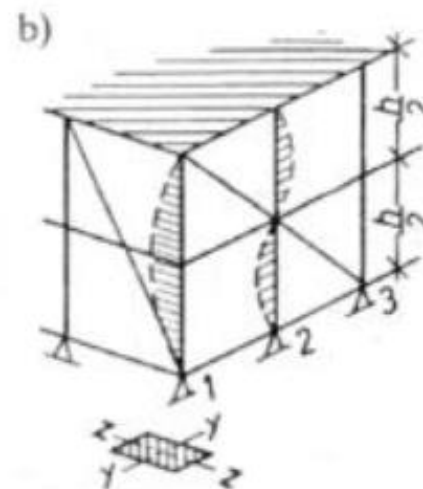
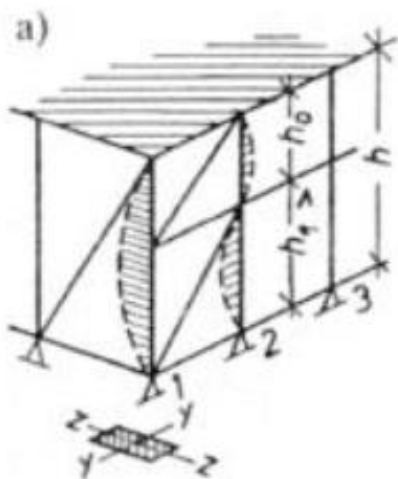
Vertikální výztužné elementy.

(1) Výztužná stěna (dřevo, zdivo, beton),

(2), (3) příhradová ztužidla,

(4) rámové rohy.

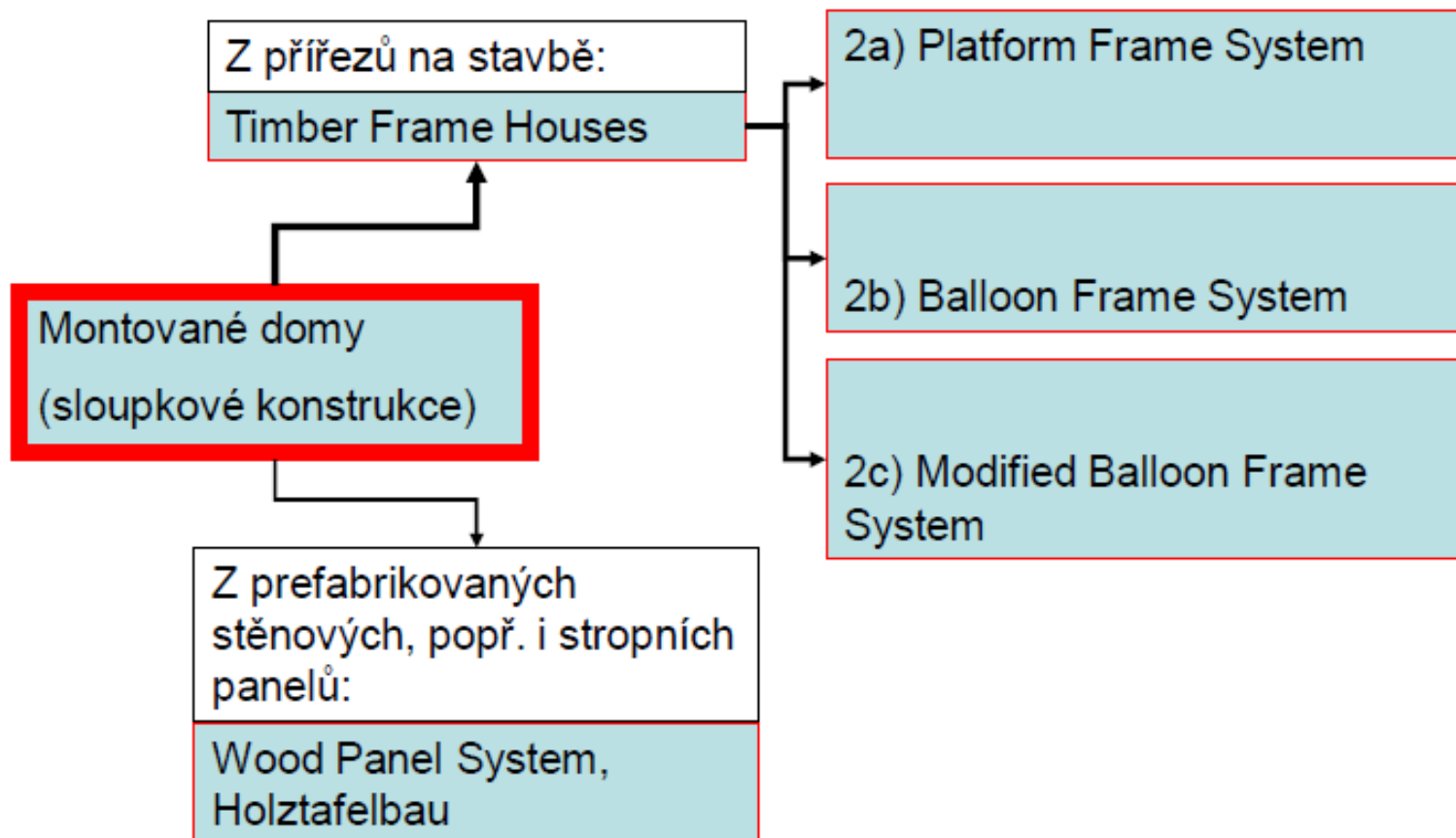
Důležité u skeletů je správně určit vzpěrné délky sloupů:

a) sloupy 1, 2, 3: $\ell_{ef,y} = h$, $\ell_{ef,z} = h_1$;   b) sloupy 1, 2, 3: $\ell_{ef,y} = h$, $\ell_{ef,z} = h/2$;

2. SLOUPKOVÉ KONSTRUKČNÍ SYSTÉMY

(Zdroje: STEP, biosystems.okstate.edu/, B. Roald, S. Thelandersson, H. Hartl, V. Bílek, K. Mikeš, M. Truhlář aj.)

-Montované domy na bázi dřeva s nosnou kostrou z řeziva a **výztužnými plášti z deskových materiálů** (na bázi dřeva, sádrovláknitých nebo sádrokartonových desek)

-**Sloupky hustě ve stěnách (400 mm, u nás spíše 600 mm)**

-**Timber frame system**: severoamerický systém je někdy také označován „2x4“ (podle původního průřezu základních konstrukčních prvků řeziva v palcích)

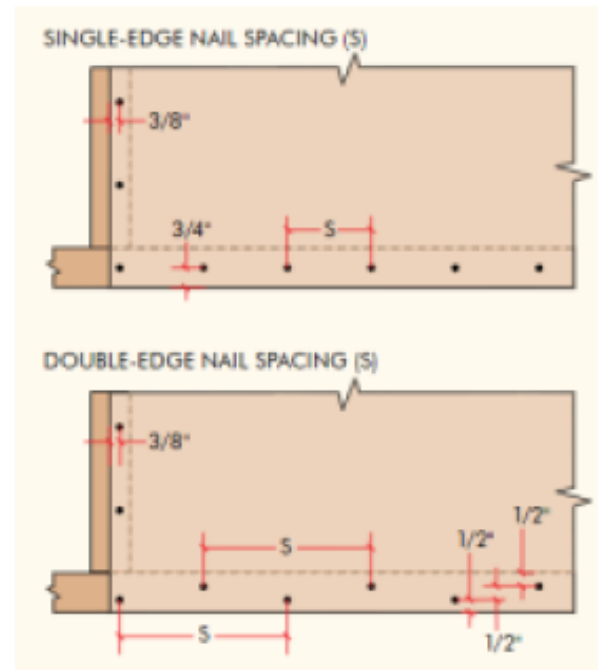
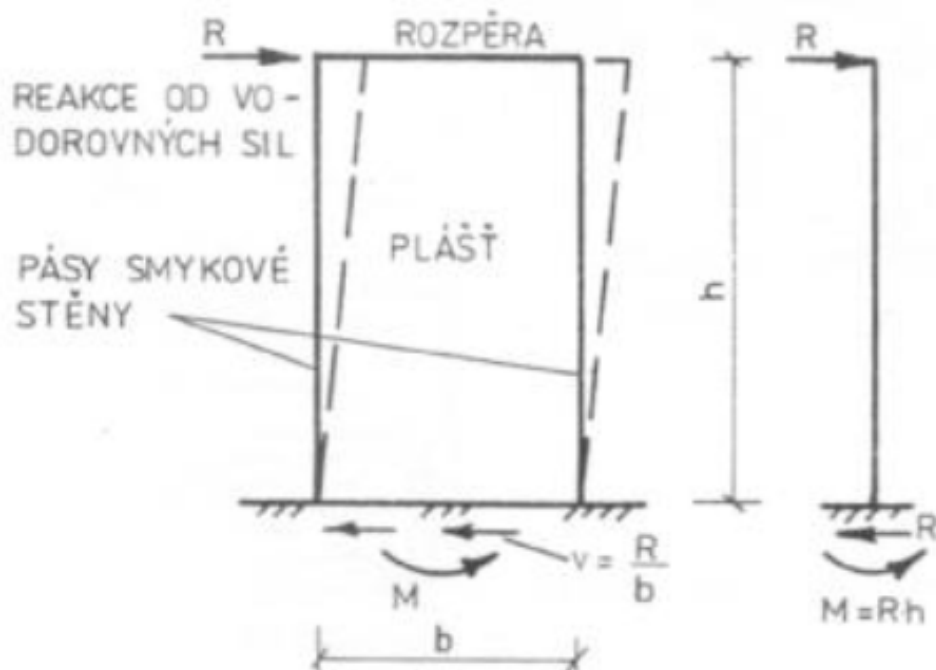
-**Holztafelbau (Wood Panel System)**: spíše v Německu, v Evropě

-mezi oběma systémy **není významný rozdíl** z konstrukčního, statického ani stavebně fyzikálního hlediska

-**rozdíl spočívá ve stupni industrializace výroby, přepravy a montáže**

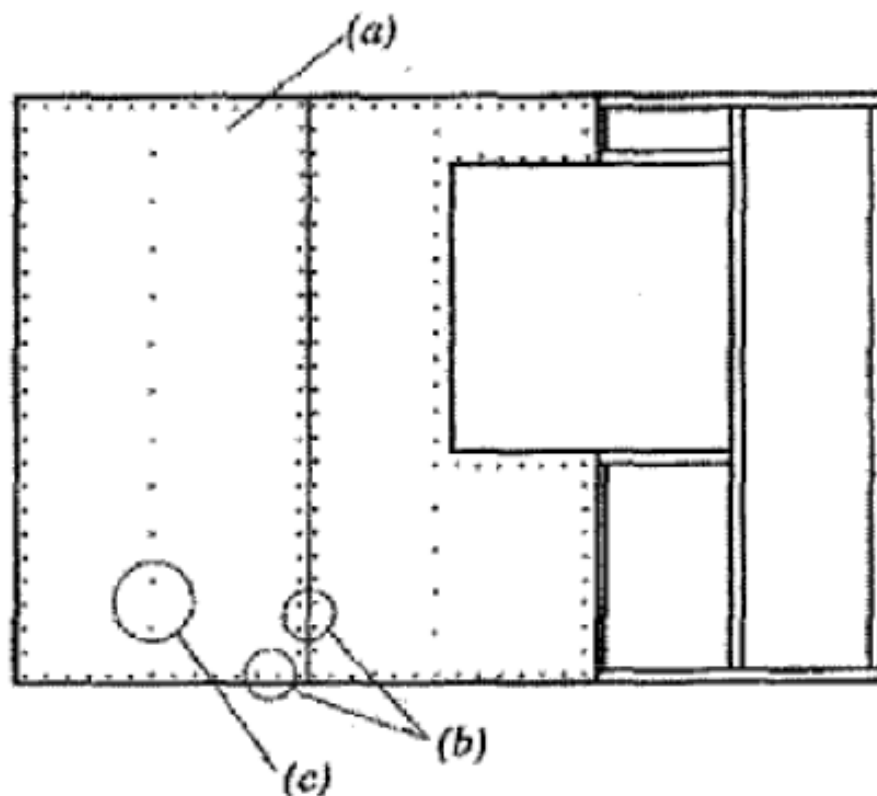
-někdy dochází ke kombinaci obou systémů

-není proto na místě uvedené dva systémy (domy na bázi dřeva montované z přířezu nebo z panelu) stavět do protikladu

- smyková stěna přenáší vodorovné zatížení do základů
- zděné, betonové, dřevěné, z mat. na bázi dřeva apod.
- dřevěné stěny** mají deskový plášť (OSB, překližky) + rám
- o únosnosti ve smyku rozhoduje obvykle **spoj** (hřebíky, spony)

Ztužení sloupkových konstrukčních systémů

Výztužná stěna s pláštěm z deskového materiálu (NBI Building Details A523.251).

(a) Plášť z deskového materiálu, (b) rozteč hřebíků cca 100 mm podél okrajů desek, (c) rozteč hřebíků uvnitř desky cca 200 mm.

Ztužení sloupkových konstrukčních systémů

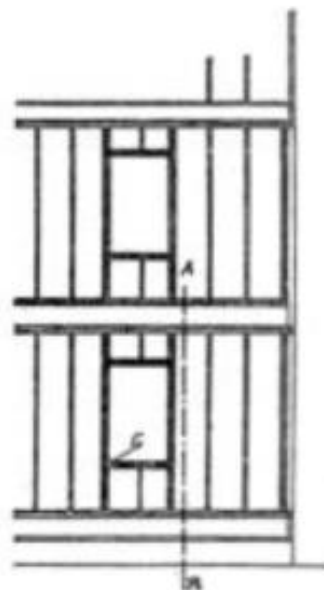
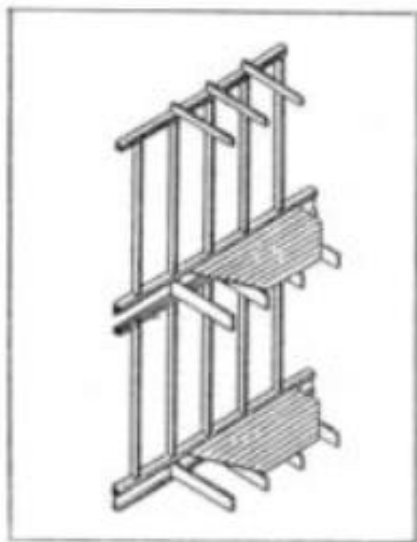

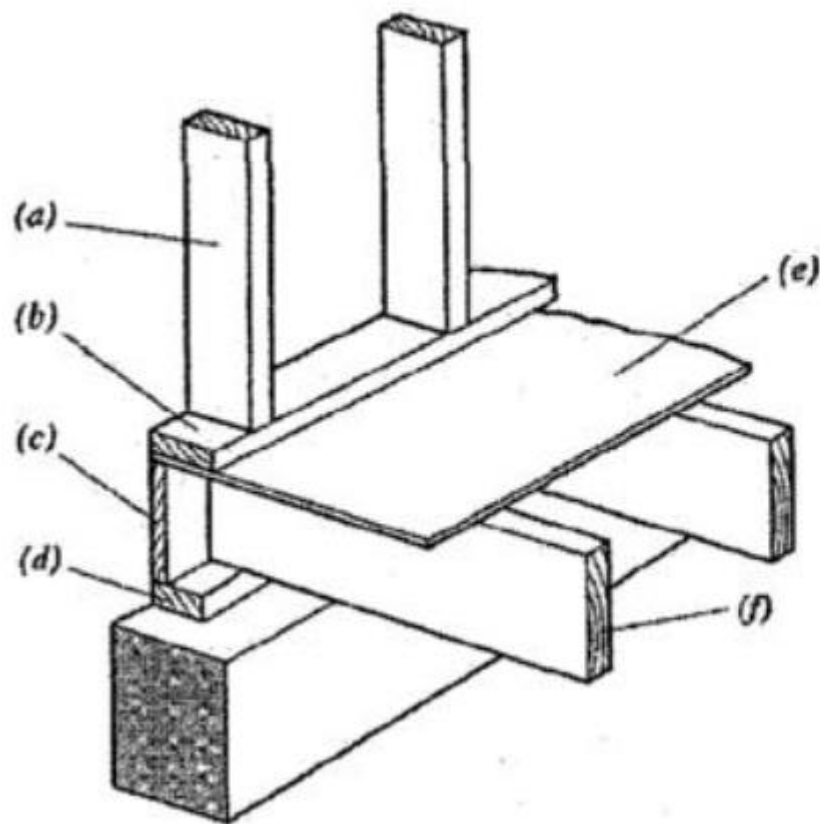
Průběžné opláštění (vlevo) zajišťuje větší tuhost než jednoduché připojení (vpravo)

2a) Platform Frame (Plošinová konstrukce)

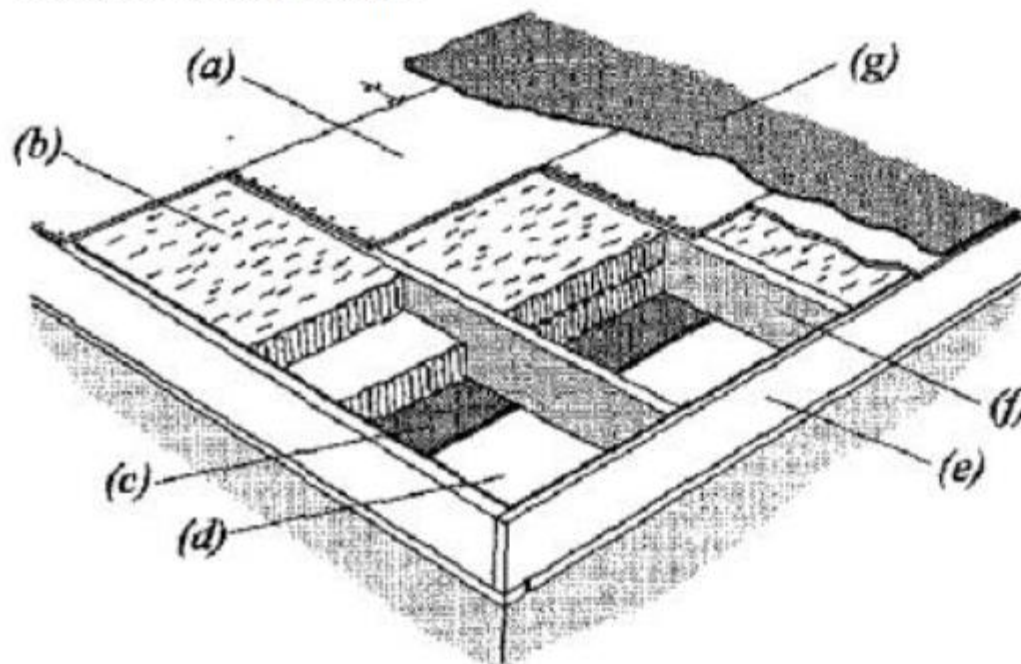
- Jednotlivá podlaží vytvořená **z dílů posazených vzájemně na sebe**
- Dnes nejpoužívanější systém.

*Plošinová konstrukce
(NBI Handbook 38).*

- (a) Stěnový sloupek,*
- (b) dolní rám/práh,*
- (c) okrajová fošna,*
- (d) pozednice,*
- (e) hrubá podlaha,*
- (f) stropní nosník.*

Příklad skladby stropu

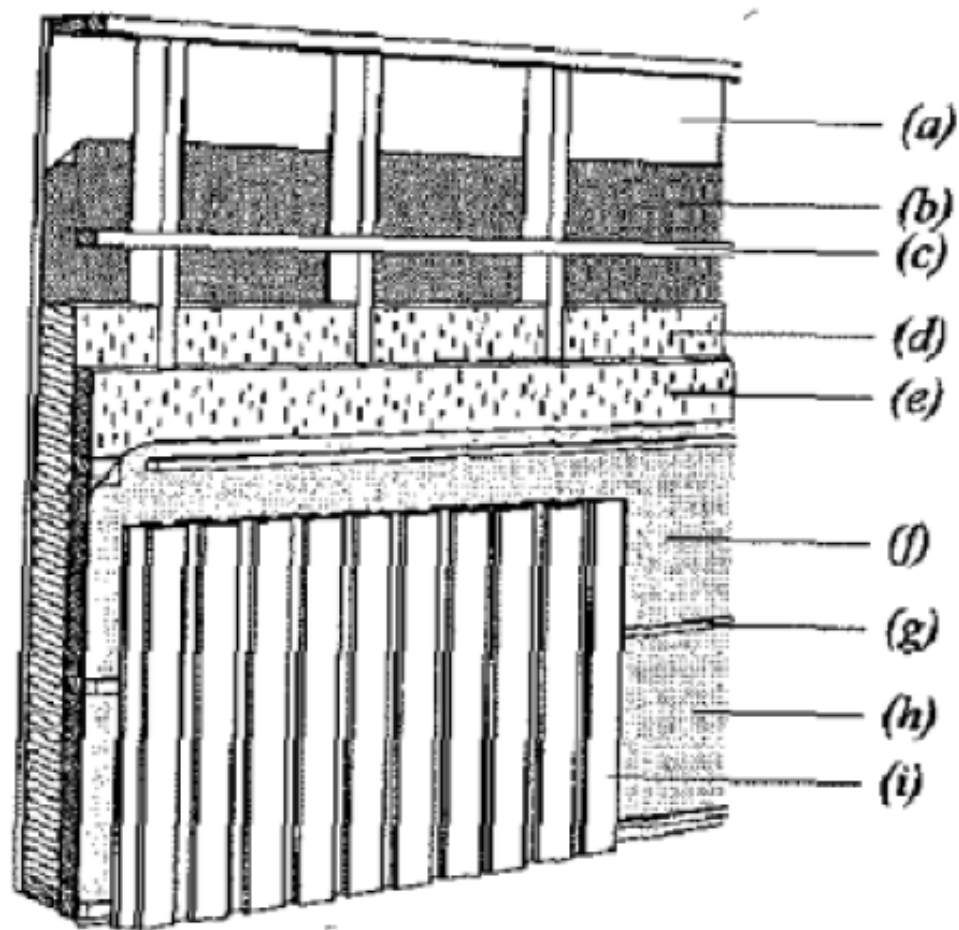

(NRI Building Detaily)

- (a) Hrubá podlaha,
- (b) tepelná izolace,
- (c) bariéra proti větru,
- (d) stropní podhled,
- (e) okrajový nosník
- (f) stropní nosník
- (g) podlahová krytina.

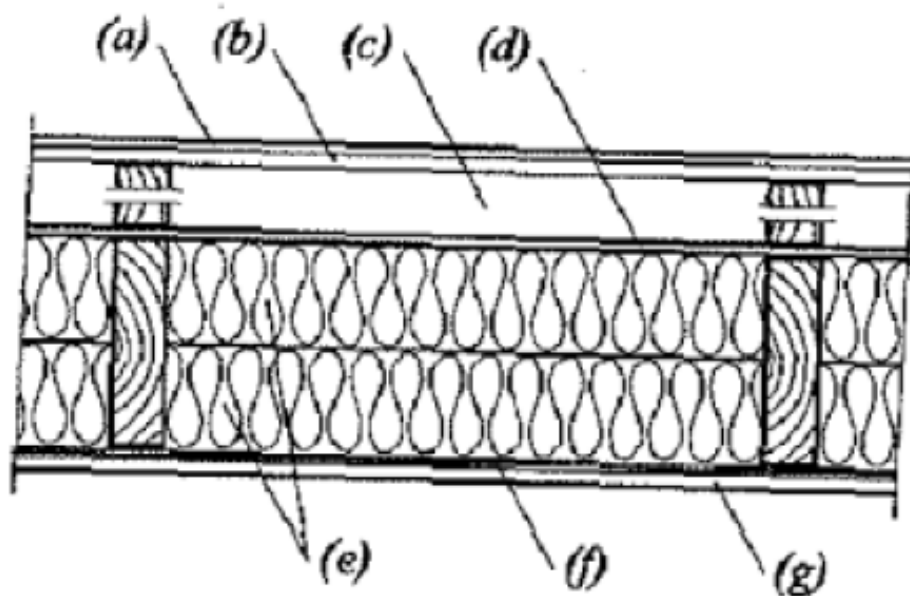
Příklad skladby stěny

(NRI Building Detaily A)

- (a) vnitřní obložení
- (b) vrstva s difuzním odporem
- (c) paždík,
- (d) minerálně vlna 100 mm
- (e) minerální vlna 50 mm
- (f) bariéra proti větru
- (g) latě
- (h) odvětraný prostor
- (i) venkovní obklad

Příklad skladby střechy

(NRI Building Detail A)

(a) krytina,

(b) bednění,

(c) odvětraný prostor,

(d) bariéra proti větru,

(e) tepelná izolace,

(f) vrstva s difuzním odporem,

(g) obložení stropu.

-**stěny osazeny přímo na stropní konstrukci**, která slouží jako pracovní plošina během montáže domu.

-**bezpečnost** během montáže

-možnost použít jak prefabrikované panely, tak i konstrukční prvky montované na staveništi.

-**nosná kostra** (anglicky frame), která přenáší všechna vodorovná a svislá zatížení do základů.

-**venkovní obklad není nosný**, jeho účelem je ochrana budovy před vlivy povětrnosti a zajištění požadovaného vzhledu.

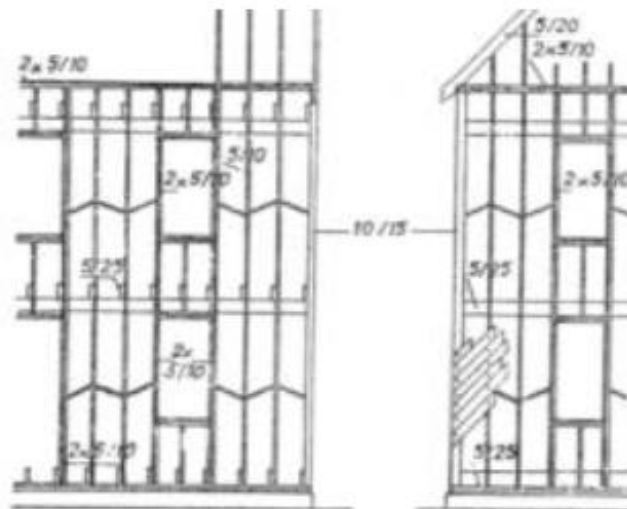
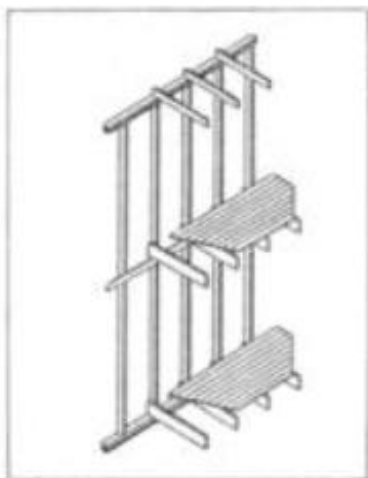
-běžné **stěny** dřevěných domů jsou vytvořeny ze svislých dřevěných sloupků, průvzdušné vrstvy a bednění na vnější straně a vrstvy s vysokým difuzním odporem a obložení na vnitřní straně, dutiny jsou vyplněny minerální vlnou.

-**strop** je vytvořen z dřevěných žeber.

-**střešní vazníky** nebo krokve jsou v osové vzdálenosti 0,6 nebo 1,2 m, podle zatížení sněhem anebo tradice.

-modul střešní konstrukce odpovídá u dobře navržených domů stěnovým sloupkům.

2b) Balloon Frame (Stoupající? konstrukce)

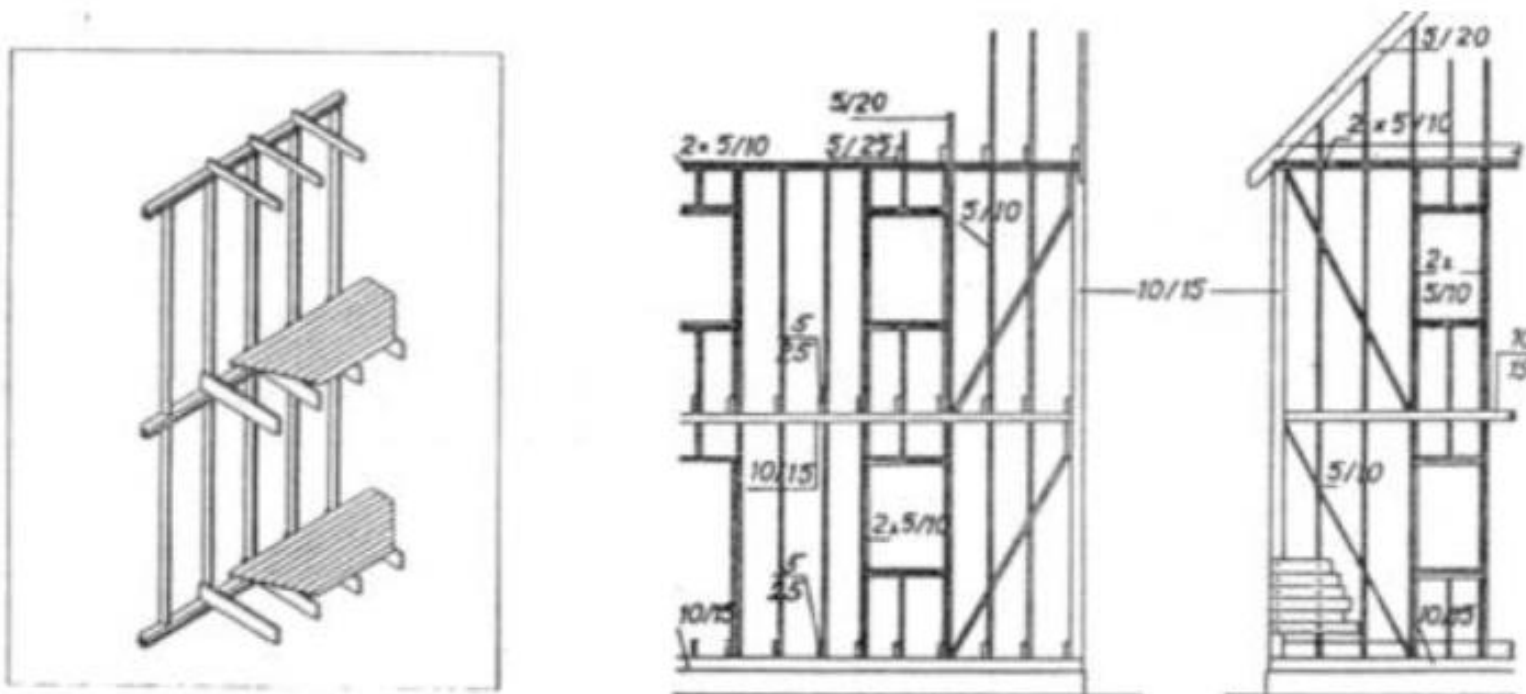

-Sloupky **probíhají od základového soklu až po okap** (konstrukci střechy)

-Patrový práh je tvořen jednoduchým průvlakem, který je za sloupky průběžný a na kterém leží stropní nosníky

-Vzpěrná délka sloupků se zkracuje ztužením

2c) Modifikovaná konstrukce Balloon Frame

Sloupky jsou na patrovém prahu přerušeny, ale **rohový sloupek** je obvykle **průběžný** (větší hranol nebo několik fošen)

10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly

Obsah přednášky:

1. Rovinné a prostorové dřevěné konstrukce
  - 1a. Nosníky z lepeného dřeva
  - 1b. Rámy a oblouky
  - 1c. Příhradové nosníky
2. Dřevěné patrové budovy
3. Shrnutí

3. Shrnutí

- Nosníky z lepeného dřeva
  - výhody a nevýhody lepeného dřeva
  - způsoby porušení nosníků z lepeného dřeva
  - provedení otvorů v prostém nosníku
- Rámy a oblouky
  - možnosti provedení rámového rohu u dřevěných rámových konstrukcí
  - tvary a typy oblouků
  - možnosti provedení kloubu ve vrcholu obloukových dřevěných konstrukcí, možnosti uložení
- Příhradové nosníky
  - výhody a nevýhody příhradových nosníků
  - z jakých částí se skládá příhradový nosník?
  - typy spojů u příhradových nosníků
- Skeletové konstrukční systémy – typy, základní charakteristiky, ztužení
- Sloupkové konstrukční systémy – typy, základní charakteristiky, ztužení

Zdroje:

- Kol.: Handbook 1 – Timber structures – Leonardo da Vinci – TEMTIS project – 2008
- Kuklík, P.: Dřevěné konstrukce 10 – Základy navrhování, ČVUT v Praze, 2004.
- Dolejš, J.: Přednášky ODA2, ČVUT 2018.
- Böhm, M., Reisner, J., Bomba, J. (2012) Materiály na bázi dřeva. Česká zemědělská univerzita v Praze. ISBN 978-80-213-2251-6.
- <http://www.ekonomicke-domy.cz/technologie-drevo.html>

KOVOVÉ A DŘEVĚNÉ KONSTRUKCE 2

Přednášky:

1. Ocelové konstrukce - halové stavby
2. Ocelové konstrukce - haly velkých rozpětí
3. Ocelové konstrukce - patrové budovy
4. Ocelové konstrukce - vysoké budovy
5. Ocelové konstrukce - ocelové a ocelobetonové mosty, lávky
6. Ocelové konstrukce - předběžný návrh prvků ocelových nosných konstrukcí
7. Dřevěné konstrukce - úvod, historie DK, vlastnosti dřeva, dřevo a výrobky na bázi dřeva
8. Dřevěné konstrukce - navrhování - tah, tlak, ohyb, smyk, průhyb; zatížení
9. Dřevěné konstrukce - spoje, ochrana proti znehodnocení a požáru
10. Dřevěné konstrukce - rovinné a prostorové dřevěné konstrukce, patrové budovy, haly
11. Dřevěné konstrukce - historie, krovy, stropy, zesilování
12. Dřevěné konstrukce - předběžný návrh prvků dřevěných nosných konstrukcí

DĚKUJI ZA POZORNOST